Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 30 сентябрь 1969 йил сешанба ● № 228 (14.391). Баҳоси 2 тийин.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

● Бутун куч, техника воситаларини теримга сафарбар этайлик.

◆ Дефолиацияни тезроқ тамомланг, терим агрегатларининг икки сменада ишлашини таъминланг.

● Далада ишлаётганлар учун қулай маданий-маиший шароит яратиб берайлик.

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Марказий Фарғонада жойлашган Бўз районидаги Карл Маркс номли колхознинг механизаторлари Андижон областида биринчи бўлиб машинада пахта теришни бошлаб бердилар. Ҳозир 17 та агрегат билан пахта терила бошлади.

Бу йилги мавсумда 325 тоннадан пахта теришга сўз берган Содиқбой Парпиев, Абдулла Розиқов ўртоқлар тўрт қаторли «Ўзбекистон» машиналарининг бункерларидан 4 тоннадан пахта тўкдилар. Ҳолим Абдуллаев эса «ХТ-1,2» маркали машинада 1,5 тонна пахта терди.

Агрегатлар ишга тушгач, колхозда терим суръати ортди. Якшанба куни колхоз бўйича йиллиқ планнинг икки проценти миқдорида пахта тайёрланди. Куни кеча колхоздаги 17 та машинанинг ҳаммаси теримга тушди.

Улуғ Ленин юбилейи шарафига бошланган мусобақага қўшилган колхоз пахтакорлари 1310 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирдилар. Улар Шоймардон Қудратовнинг ташаббусига қўшилиб, ялпи ҳосилнинг тенг ярмини машинада териб олишга аҳд қилдилар.

ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ТОБОРА ОШИРАЙЛИК!

БИЗ ҲАМ БИР ТАНМИЗ

Пахтакорлик — шарафли касб. Ҳақиқий деҳқон чўлдами ё куч-қуввати, унумдорлиги насайиб қолган ердами, қаерда бўлмасин, пахтакорлигини яхши ҳис этса, ўша пайкалдан мўлжаллаган ҳосилни олаверади. Негаки, асл деҳқон, яъни пахтакор деган касбни шарафлаган деҳқон янгими, эскими, ерни яхши ишлайди.

Асли булунғурликман. У ерда кўпинча ғалла экилади. Деҳқонлар эса пахта етиштиришнинг «икир-чикир»ларини яхши билишмайди. Партия ва ҳукуматимизнинг қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ва уни боғу-бўстонга, эл-юрт бойлиги — «оқ олтин» диёрига айлантириш тўғрисида чиқарган қарорлари ҳамда бу қарорларга биринчи бўлиб «лаббай» деб жавоб берган чўлқувар азаматларнинг саховатли ишлари менинг қалбимга ҳам чўғ солди. Техника билан авваладан танишман. Мен ҳам юрагида ўти, билагида кучи бор йигитлар қатори Мирзачўлга отландим.

Мана, етти йилдирки, шу чўлда деҳқончилик қиляпман. Мен келган дастлабки йиллари бу ерда ҳозиргидек манзарадан ном-нишон йўқ эди. Палаткаларда, ертўлаларда тунаб ер очдик. Асрлар давомида сув-сув деб қақраб ётган катта-катта майдонларни чўл ва бўз ерлар бағридан юлиб олдик. Пасти-баландини текислаб экинзорларга айлантирдик. Чўл сийнасида ташкил топган дастлабки хўжаликлардан бири — «Правда» совхозининг Эгамберди Ботиров бошқарувчилик қилаётган юқори ҳосилли бўлимида комплекс-механизациялашган бригадага бошчилик қиламан. 100 гектар еримиз бор. Сувчи, механизатор, ҳисобчи ва ошпазлар бўлиб 8-10 киши 7 йилдан буён шу майдонда деҳқончилик қилиб келамиз. Сидқидилдан меҳнат қилиб келаётганлигимиз туфайли юксак марралар сари интиляпмиз. Интилганга толе ёр деганларидек йил сайин катта-катта довонлар ошяпмиз.

Мана қўлимда Сурхон-Шеробод воҳасининг ҳақиқий ўғлони — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратовнинг матбуот орқали эълон қилган очиқ хати. У, «Пахтакор, жасорат кўрсат!» деб номланган. Хатни ўқир эканман, унинг бутун фикри-зикрига қўшилдим ва тўла маъқулладим. Чунки, чўлқувар-пахтакор ҳақ гапни, деҳқон дилидаги, пахтакор тилидаги гапларни айтган.

Мирзачўлда довруғи бутун Иттифоққа таралаётган бундай паҳлавонлар беҳисоб. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, янги ташкил топган Ленин номли совхознинг директори Мамажон Дадажонов, биринчи ўзбек хотин-қизларидан чиққан машҳур механизатор Турсунойнинг синглиси Инобат Охунова, Ленин ордени кавалери Расул Суннатов, Қувондиқ Абдураззақов, Аҳмад Валиев ва бошқа ўнлаб юраги эл-юрт бойлиги — пахта ишқи билан ёнган чўл шунқорлари шулар жумласидандир.

— **Шеробод чўлларининг бугунги куни қалбларни қувонтиради,** — дейди Шоймардон ўз хатида — **Далалар хилма-хил гулли гиламдай безаниб ётибди... Боғлар қуёш нурини эмиб, хил-хил пишган меваларини одамларга сахийлик билан инъом этяпти. Саҳро жазирамасида инсонга саробдек жимирлаб кўринган ерларда гўзал посёлкалар қад кўтарган.**

Ҳамкасбимнинг бу гапи нақадар тўғрилигини эндиликда бизнинг Мирзагулистонимиз ҳам тўла исботлаб турибди. Ҳақиқатан бундай, чинакам социалистик посёлкалар, боғу-роғлар, улкан пахта майдонлари инсоннинг куч-қудрати, ақл ва заковати билан бунёд этилди ва этиляпти. Айниқса бу йилги ноқулай об-ҳаво шароитида чўлқуварлар янада жасорат кўрсатишди. Юз берган табиат инжиқликларини мардонавор енгдик. Пайкалларимизда белгиланган планни эмас, балки мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўпладик.

Мен бошлиқ бўлган бригада майдонларида дастлабки йили 10-12 центнердан ҳосил етиштирилган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткични 30 центнерга кўтардик. Бу йил бригадамиз коллективининг аҳди янада баланд. Доҳий Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган мусобақада пешқадамлик қилаётган бригадамиз деҳқонлари ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил топширишга азму-қарор қилганлар. Бу ҳосил пайкалларда бор. Гектари ҳам, кўчати ҳам тўлиқ бўлган пайкалларнинг ғўзалари шода-шода кўсаклаган. Дастлабки кўсаклар эса бодроқдай очилиб қолди. Теримга шаймиз.

Мен бу йилги мавсумда бригадага бошчилик қилиш билан бир қаторда, ўз агрегатим билан 150 тонна пахта териб бермоқчиман. Бу ҳамкасбимиз Шоймардон Қудратовнинг чақириғига жавобимиз бўлади.

Бурхон АНОРОВ,
Сирдарё область Ильич районидаги «Правда» совхозининг комплекс-механизациялашган бригадаси бошлиғи.

Қашқадарё область Қарши районидаги «Партия XX съезди» совхозида машина терими кун сайин қизғин тус олмоқда. Механизаторлар мусобақасида илғор механик-ҳайдовчи А. Аброров олдинда боряпти. Суратда: моҳир механизатор А. Аброров.

А. Тўраев фотоси.

ШУНҚОРЛАР

Жарқўрғон районидаги Ленин номли колхоз пахтакорлари улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилишмоқда. Улар 1720 гектар майдоннинг 900 гектаридаги ҳосилни «зангори кема»лар билан териб олиш ҳақида сўз беришган. Хўжаликнинг Холтўра Алмонов, Шариф Тўраев бошлиқ бригадаларида машина терими бошланди. Шоймардон Қудратов ташаббусига қўшилган Жўра Шарипов, Маҳам Соатов, Ўрал Болтаев, Янгибой Чориев каби шунқорлар биринчи куниёқ ўз агрегатлари бункеридан 1-1,5 тоннадан «оқ олтин» тўкишди.

Н. ОДИЛОВ.

АНДИЖОН САБЗАВОТКОРЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Область сабзавоткорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар сабзавот тайёрлаш планини ортиғи билан бажардилар. Давлатга 36 минг 138 тонна сабзавот топширилди. Бу пландагидан 138 тонна кўп.

Ленин, Москва, Избоскан, Хўжаобод районлари планнинг бажарилишига салмоқли ҳисса қўшдилар. Ленин районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Правда Востока» колхози давлатга 6 минг тонна ўрнига 7 минг тоннадан ортиқ сабзавот топшириб, область хўжаликлари ичида энг юқори кўрсаткичга эришди. Хўжаобод районидаги «Ленинград», Андижон районидаги «Ўзбекистон» колхозлари ҳам пландан ташқари кўплаб сабзавот етказиб бердилар.

Областда полиз махсулотлари сотиш йиллик плани ҳам 103 процентдан ошириб бажарилди. Давлатга 7841 тонна қовун-тарвуз топширилди. Бу пландагидан 241 тонна кўп. Областнинг Бўз, Москва, Избоскан, Андижон ва Ленин районлари пландан ташқари кўплаб полиз маҳсулотлари топширдилар.

Андижонликлар картошка тайёрлаш планини ҳам муваффақиятли адо этдилар. Область хўжаликларида сабзавот, қовун-тарвуз, картошка ва мева-чева топшириш қизғин давом этмоқда.

ЯНА 15 ЦЕНТНЕРДАН

Шоймардон Қудратов ташаббусига қўшилган ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига муносиб совға тайёрлаш учун курашаётган Ленин номли совхознинг Қудрат Юсупов бошлиқ бригадаси коллективи зафар қучди. Пахта тайёрлаш плани муддатидан илгари бажарилди.

Бригада аъзолари 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 15 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтаришди. Тайёрланган пахтанинг гўртдан уч қисми машиналарда терилди. Пахтакорлар даладаги ҳосилни чамалаб кўриб, давлатга яна 15 центнердан «оқ олтин» сотиш ва шу тариқа ҳосилдорликни 30 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

4.100.000

29 сентябрь

(Планга нисбатан процент ҳисобида)
1-стун — областлар; 2-стун — бир кунда; 3-стун — мавсум бошидан буён; 4-стун — бир кунда машинада терилгани; 5-стун — мавсум бошидан буён машинада терилгани.

Қашқадарё	2,39	23,11	1,87	7,79
Бухоро	2,28	18,20	0,96	3,37
Сурхондарё	1,85	15,26	1,03	5,24
Фарғона	1,25	9,37	0,20	0,52
Андижон	1,44	8,71	0,02	0,02
Наманган	1,25	7,58	0,05	0,13
Самарқанд	1,14	5,66	0,04	0,04
Тошкент	1,03	5,66	0,42	0,83
Хоразм	1,25	5,39	0,05	0,09
ҚҚ АССР	0,85	5,15	—	—
Сирдарё	0,49	1,54	0,21	0,37
Республика бўйича:	1,32	8,88	0,34	1,17

Шу жумладан ингичка толали пахта:

Қашқадарё	1,65	16,53
Сурхондарё	1,33	14,29
Бухоро	0,01	0,22
Республика бўйича:	1,13	11,98

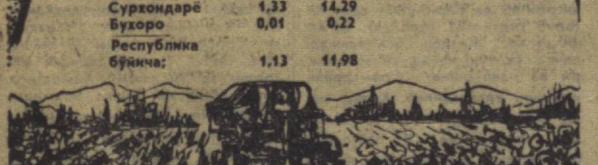

Бухалча Адҳамова Андижон область, Ленин районидаги «Октябрь 50 йиллиги» колхозининг чевар теримчиларидан ҳисобланади. Унинг шу кунга қадар терган пахтаси 5 тоннадан ошиб кетди. Суратда: Б. Адҳамова.

Ғ. Абдумаҳмудов фотоси.

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИНГ!

Ўзбекистон ССР областларида ғўзани дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида 1969 йил 29 сентябрга бўлган маълумот

(гектар ҳисобида)

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — дефолиация қилинган майдон; учинчи стун — мажбуриятнинг бажарилиш проценти.

ХОРАЗМ	51744	103,5
Сурхондарё	87140	96,8
Тошкент	120502	92,0
Қашқадарё	52522	87,5
Бухоро	89382	81,3
ҚҚ АССР	79178	72,0
Сирдарё	150332	68,02
Андижон	35980	40,0
Самарқанд	38467	38,5
Наманган	19737	29,9
Фарғона	25844	25,8
Республика бўйича:	750828	66,6

МАШИНАЛАРДА 50 МИНГ ТОННА

ШЎРЧИ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Район меҳнаткашлари В. И. Ленин юбилейига муносиб совға тайёрлаш мақсадида ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олиш, республикамизнинг улкан хирмонига 80 минг тонна «оқ олтин» тўкиш, бундан 50 минг тоннасини машиналарда териш мажбуриятини олдилар. Улар Шоймардон Қудратовнинг чақириғига «лаббай», деб жавоб бериш учун қўлларидан келган ҳамма имкониятларни ишга солишга, давлат планини 20 октябргача, социалистик мажбуриятни 1 ноябргача адо этишга қатъий бел боғладилар.

Бу йилги шароитда машина теримига зўр бериш зарурлигини яхши тушунган механизаторлар «зангори кема»лар билан пахтазорда жавлон ура бошладилар. Улар 534 та терим агрегатининг ҳар бири билан ўрта ҳисобда 100 тоннадан пахта теришга сўз бердилар. Қурбон Қаршиев ва Алимурод Ёқубов сингари ўнлаб моҳир механизаторлар мавсумда машина бункеридан 300 тонна ва ундан ҳам ошириб пахта тўкиш мажбуриятини олдилар.

ДОҲИЙ НИГОҲИ

СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЧИЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Жиззахдаги «Москва» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул ота Носировни ким танимайди дейсиз. У чорак асрдан бери катта хўжаликка раҳбарлик қилиб келяпти. Қолоқ хўжаликнинг бақувват артелга айланишида унинг катта улуши бор. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришда эришган ютуқлари учун бу колхоз Ватанимизнинг олий мукофоти — Ленин ордени билан тақдирланган.

1948 йилда чўл бағрида ташкил топган «Коммунизм» колхозининг таъриф-тавсифи бутун мамлакатга ёйилган. Колхоз қишлоқ хўжалик экинларидан муттасил мўл ҳосил етиштирмоқда. Об-ҳаво ноқулай келган йилларда ҳам ҳосилдорлик пасаймади. Бир киши-куннинг қиймати кейинги олти йилда 4 сўм 60 тийиндан 7 сўм 70 тийинга кўтарилди. Бу хўжаликка колхоз ишлаб чиқаришининг ажойиб ташкилотчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсунбой Латипов раислик қилмоқда.

Мирзачўлда колхоз тузумининг ана шулар каби жонкуярлари, фидокорлари жуда кўп. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Назира Йўлдошева, И. А. Безделний, Қ. Султонов ва бошқалар билан мирзачўлликлар ҳақли равишда фахрланадилар.

Ҳозирги вақтда область колхозларида олий маълумотли 238, махсус ўрта маълумотли 400 мутахассис ишламоқда. Малакали механизаторлар сони 4 мингдан ошиб кетди.

Пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари тез суръатлар билан ривожланиши колхозлар экономикасининг мустаҳкамланишини таъминлаяпти. Агар 1962 йилда область колхозларининг умумий пул даромади 56 миллион сўмдан сал ошган бўлса, 1967 йилга келиб 86 миллион сўмга етди.

Сирдарё область партия комитета мажлислар залига колхоз ишлаб чиқаришининг ветеранлари, моҳир механизаторлар, илғор колхозчилар, колхозларнинг раҳбарлари тўпланишди. Улар колхозчиларнинг биринчи область конференцияси делегатлари эди.

Конференцияни область партия комитетининг биринчи секретари Е. Т. Тасанбоев очди. Меҳнаткашлар депутатлари область Совети ижроия комитетининг раиси Қ. А. Аҳмедов «Қишлоқ хўжалик артели янги Намунали Уставининг лойиҳаси тўғрисида» доклад қилди.

— Колхознинг биринчи Устави қабул қилингандан буён орадан 34 йил ўтди, — деди докладчи. — Шу давр ичида колхозларда жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Хўжаликларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди. Колхозчи деҳқонларнинг сиёсий онги ўсди. Ишчи-деҳқонлар иттифоқи янада мустаҳкамланди. Колхозларнинг ҳозирги ҳаёти коммунистик қурилишнинг навбатдаги вазифаларига жавоб бера оладиган янги шароитни вужудга келтирди. Партиямиз Марказий Комитети ва Совет ҳукумати ана шуни ҳисобга олиб, қишлоқ хўжалик артелининг янги Уставини қабул қилишни лозим топдилар. Шу мақсадда Ватанимиз пойтахти Москвада колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съезди чақирилади.

Янги Намунали Устав лойиҳаси колхоз ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Область колхозларида бўлиб ўтган йиғилишларда янги Устав лойиҳасини муҳокама қилишда 55 минг киши ёки барча колхозчиларнинг 80 проценти қатнашди. Қишлоқ меҳнаткашлари Намунали Устав лойиҳаси ҳозирги кун талабларига тўла жавоб беради, демоқдалар. Унда Коммунистик партиянинг колхоз тузумини мустаҳкамлаш соҳасидаги иқтисодий сиёсати ўз аксини тўла топган, қишлоқни социалистик негизда қайта қуриш тажрибалари умумлаштирилган. Устав колхоз демократиясини янада ривожлантиришни таъминлайди.

Музокарада Сирдарё районидаги Ленин номли колхоз раиси, СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назира Йўлдошева биринчи бўлиб сўз олди.

— Янги Намунали Устав лойиҳаси, — деди у, — деҳқонлар ҳаётининг ҳақиқий кўзгуси, қонуни деса бўлади. Уни муҳокама қилишда колхозчиларимизнинг деярли ҳаммаси иштирок этди.

Назира Йўлдошева янги Устав лойиҳасига қуйидаги қўшимчаларни киритишни таклиф қилди. **Колхоз қишлоқларида яшаб, унинг сувидан, еридан фойдаланаётганлар, аммо колхозга ҳеч нафи тегмаётганлар анчагина бор. Ана шу кишилар маълум бир муддатда колхозда ишлашлари, энг қийин пайтларда ўзлари яшаётган хўжаликка яқиндан ёрдам беришлари зарур. Шу нарса уставда қайд этилса, айни муддао бўларди. Бизда хотин-қизлардан механизатор кадрлар жуда кам. Қизлар ўрта мактабда бир йўла механизаторлик курсини тамомласалар, мактабни битиргач тўғри ишлаб чиқаришга юборилган бўлардилар.**

Пахтаорол районидаги Абай номли колхоз раиси К. Турғонбоев қуйидаги масалани кўтарди. **Колхоздан ўз хоҳишича кетиб, бошқа ташкилотларга ишга борганларни сўрамай-нетмай олаверишади. Бизнингча ўша ташкилот раҳбарлари улардан ишлаган жойларидан справка талаб қилишлари керак. Бу билан қўнимсизликка чек қўйилган бўларди.**

Конференция қатнашчилари янги Намунали Устав лойиҳасини тўла маъқулладилар. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш, колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга сўз бердилар.

Конференцияда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади. Конференция ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Марцинюк ва Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри Н. Худойбердиевлар қатнашди.

Т. ЖАМОЛОВ.

Партия турмуши

РАЙКОМ ВА МУСОБАҚА

Чўлга келганимга бир неча йил бўлди. Дастлаб планни тўлдирсак бас деб ўйлардик. Райком ходимлари ҳам, коммунистлар ҳам шунга кўникиб қолишган эди. Колхоз ва совхозлар, бўлим ва бригадалар ҳамда якка шахслар ўртасидаги мусобақа расмият учунгина ташкил этиларди. У оғизда бор, амалда йўқ эди. Мусобақага вақтида якун ясалмас, ғолиблар аниқланиб рағбатлантирилмасди. Мусобақа шартлари бажарилмай қоғозда қолиб кетаверарди, унинг ижроси учун курашилмасди. Кўп жойларда социалистик мусобақа мавсумий характерга эга бўлиб, пахта йиғим-терими давридагина авж олдириларди.

Районимиз коммунистлари мусобақанинг мақсади — умумий юксалишга эришишдир, шунинг учун социалистик мусобақа юзакичилик, гапдонлик, вайсақичилик, кўзбўямачиликдан йироқ бўлиши керак деган масалани ўртага ташладилар. Райком бюроси бу масалани атрофлича ўрганиб, социалистик мусобақани авж олдириш юзасидан қатор тадбирий-чоралар белгилади. Бошланғич партия ташкилотлари олдига мусобақага яқиндан ва конкрет раҳбарлик қилиш вазифаси қўйилди.

Район партия комитети хўжаликларнинг мусобақани қай тарзда уюштириш, унинг қоидаларига риоя қилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатди. Партком секретарларига ўз ишларини тўғри ташкил этишда амалий ёрдам кўрсатиб турди. Мусобақа шартлари мунтазам равишда текширилиб, якунлари очиқ партия йиғилишларида муҳокама қилиниб, йўл-йўриқлар бериб бориладиган бўлди.

Илғор хўжаликларнинг коммунистлари 30 центнерчилик ҳаракатини бошлаб бердилар. Бу мусобақага биринчи бўлиб Тельман номли колхознинг чўлқуварлари қўшилдилар. Колхоз пахтакорлари бултур 930 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтарган эдилар. Улар бу йил ҳосилдорликни 30 центнердан ошириш учун юриш бошлаганлар. Энгельс номли, «Янги турмуш», «Ленинчи йўл» колхозларининг пахтакорлари ҳам ўттиз центнерчилик ҳаракатига қўшилдилар.

Пахтачилик бригадалари ҳам ўзаро мусобақа боғладилар. Тельман номли колхознинг коммунист Умихон Тўрақулова бошлиқ, «Янги ҳаёт» колхозининг Қундузхон Мирсалимова, «Янги турмуш» колхозининг Каримжон Тожибоев, Калинин номли колхознинг Маматҳалил Розиқов бошлиқ бригадаси аъзолари ҳар гектар ердан 35—40 центнердан ҳосил олиш учун мусобақа бошладилар.

Абдусамат ака Убайдуллаев бригадаси Қирғизистон ССРнинг Ўш область Араван районидаги Жданов номли колхознинг Олтибой Аҳмедов бригадаси билан мусобақа боғлади. Аҳмедов бригадаси 40 центнер учун, Абдусамат ака бригадаси эса 35 центнер учун кураш-япти. Яқинда Аҳмедов мусобақадошининг даласида бўлиб, мусобақа шартларининг бажарилишини кўздан кечирди. Текшириш якунлари шу бригада аъзолари ўртасида таҳлил қилинди.

Социалистик мусобақани ташкил этишда район партия комитети қўллаган тадбирлар катта аҳамият касб этади. Ғўза парвариши даврида колхоз ва совхозларга, бўлим ва бригадаларга илғор механизаторлар ҳамда сувчиларга бериш учун район партия комитети ва район ижроия комитети кўчма Қизил байроқ ва вимпеллар таъсис этди. Колхозлар учун: 1 та кўчма Қизил байроқ ва битта «Волга» енгил автомашинаси; бригадалар учун: 2 та Қизил байроқ, «Москвич-408» ёки «Запорожец» енгил автомашинаси, «Урал» мотоцикли энг яхши механизаторларга 5 та ва энг яхши сувчилар учун 5 та вимпел. Вимпел билан бирга битта гилам ёки қимматбаҳо буюм бериладиган бўлди.

Колхозлар ва бригадалар учун таъсис этилган кўчма Қизил байроқлар район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси, сув хўжалиги бўлими, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмаси, ўсимликларни ҳимоя қилиш станциясининг тақдимига мувофиқ ҳар 20 кунда райком ва райижрокомнинг қарори билан берилмоқда. Механизатор ва сувчилар учун таъсис қилинган вимпел ва мукофотлар ҳам ҳар 20 кунда бериб борилияпти.

Аслида, бу ташаббусни Балиқчи райони коммунистлари бошлаб берганлар. Андижон область партия комитети маъқуллагач, балиқчиликлар ташаббуси областнинг ҳамма районида, жумладан, бизнинг районимизда ҳам кенг қулоч ёйди.

Социалистик мусобақанинг самарадорлигини оширишда агитатор ва сиёсий ахборотчиларнинг роли катта бўлди. Улар колхозлар, пахтачилик бригадаларида бўлиб, мусобақа аҳамиятини меҳнаткашларга мунтазам тушунтириб бордилар, илғорларнинг тажрибаларини оммалаштирдилар. Район партия комитети социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдиришга, унинг шартларидан тўғри фойдаланишга алоҳида аҳамият бермоқда. Районимиздаги кўпчилик хўжаликларда одам кучи оз. Шунинг учун одам кучи кўпроқ колхозлар одам кучи оз колхозлар билан мусобақа боғладилар. Улар мусобақадошларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб турипшибди. Масалан, «Мингбулоқ» совхозида ишчи кучи етарли, «Улуғнор» совхозида эса куч оз. Бу икки совхоз пахтакорлари йил бошида бир-бирларини мусобақага чақирганлар. «Мингбулоқ» совхози «Улуғнор» совхозига ғўзани ягана қилишда, чопишда катта ёрдам кўрсатди. «Партия XVII съезди» колхозининг коммунистлари Жданов номли колхозга ёрдам қўлини чўзиб турадилар. Бизнинг шароитда бу яхши натижа беряпти.

Маълумки, яқинда КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва Бутуниттифоқ Касаба Союзлари Марказий Совети Ленинча юбилей Фахрий ёрлиғини таъсис этдилар. Шунингдек, «Шавкатли меҳнати учун Владимир Ильич Ленин 100 йиллигини нишонлаб» деган юбилей медали ҳам таъсис этилди. Шу кунларда районимиз меҳнаткашлари ана шундай юксак шараф эгаси бўлиш учун астойдил меҳнат қилаётирлар.

Район партия комитети доҳийнинг 100 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун бораётган умумхалқ социалистик мусобақасида коммунистларнинг авангардлигини таъминлаш ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларини амалга ошириш учун барча имконият ва воситалардан самаралироқ фойдаланиб, умумхалқ социалистик мусобақасини янада авж олдириш учун астойдил курашаётирлар.

А. ИСМОИЛОВ,
Андижон область Бўз район партия комитетининг биринчи секретари.

ЛЕНИННИ ЎЙЛАБ

ОЛИМЛАРНИНГ ХАЛҚАРО СИМПОЗИУМИДАН

ЮНЕСКОнинг Темурийлар даври санъатига бағишлаб Самарқандда ўтказган симпозиуми қатнашчилари бу шаҳарни тарихнинг очиқ китоби дейишди. Шу нарса ҳам шак-шубҳасизки, шаҳар ҳаётида ҳам, шарқшуносликнинг жаҳон тарихида ҳам муҳим воқеа бўлган олимларнинг бу халқаро анжумани қилган ишларнинг ўзи мана шу китобдаги унутилмас варақлардан бири бўлиб қолади.

Чет эл ва совет олимлари ўзларининг беш кун давомида қилган ишларига 27 сентябрь кечқурун якун ясар эканлар, симпозиумнинг катта аҳамияти тўғрисида мамнуният билан гапирдилар. Якунловчи мажлисда анжуманнинг асосий ҳужжати қабул қилинди ва илмий мунозараларнинг якунларини акс эттирган мазкур ҳужжатда симпозиумга ана шундай баҳо берилди. Мана шу доклад — ҳужжатда симпозиум программасига киритилган ҳамма масалаларга доир бамаслаҳат келишиб олинган тавсиялар баён қилинди. Бу ҳужжат Марказий Осиё халқлари ҳаётининг жуда мароқли даврини ўрганиш соҳасида бундан буён олиб бориладиган тадқиқотларни тағин ҳам кенгайтиришга ёрдам беради. Шу нарса диққатга сазоворки, иккита катта илмий асарни—Темурийлар даври архитектурасига доир альбомни ҳамда ўша давр миниатюралари ва хаттотлик санъати намуналари альбомини тайёрлаб нашр этишга доир тавсиялар ҳам докладга киритилди. Бу асарларни турли мамлакатлар шарқшуносларининг куч-ғайратлари билан тайёрлаш белгиланди.

ЮНЕСКОнинг маданият ёдгорликларини сақлаш ва реставрация қилиш бўлими директори Салим Абдулҳақ якунловчи мажлисда сўзлаган нутқида симпозиум натижаларини тафсилаб айтдики, кўп мамлакатларнинг вакиллари қатнашган бу анжуман юксак илмий савияда ўтди. Симпозиум ўз олдига қўйган мақсадларга эришди, ҳамжиҳатлик ва тинчлик манфаатлари йўлида олимларнинг халқаро ҳамкорлигини мустаҳкамлаш ишига яхши хизмат қилади, деди ЮНЕСКО вакили.

Салим Абдулҳақ симпозиумга катта эътибор берганликлари учун Совет ҳукуматига ва Ўзбекистон ҳукуматига, совет олимларига, ЮНЕСКО номидан ва учрашувнинг ҳамма қатнашчилари номидан ташаккур изҳор қилди.

Фалсафий ва гуманитар фанлар халқаро кенгашининг Бош секретари Жан Дъормесон, Монголия Халқ Республикаси фанлар академиясининг мухбир аъзоси Х. Перлее, покистонлик олим профессор С. А. Накви, Бирлашган Араб Республикасининг вакили профессор Иброҳим Мухтор Ал-Вакил, Италия олими, профессор А. Бомбачи ва бошқалар ҳам шу фикрни айтишди. Улар шарқшуносликни ва бутун жаҳон фанини ривожлантиришга совет олимлари, шу жумладан Ўзбекистон олимлари қўшаётган ҳиссани қайд қилиб ўтдилар.

ЮНЕСКО ишлари билан шуғулланувчи СССР комиссиясининг вакили Г. А. Можаев ЮНЕСКО бошлаган бир қанча ташаббусларнинг, шу жумладан Самарқанд симпозиуми чақирилганлигининг прогрессив характерини кўрсатиб ўтди. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини халқаро миқёсда байрам қилиб ўтказиш тўғрисида ЮНЕСКО чиқарган қарорни жаҳон жамоатчилиги кенг равишда қўллаб-қувватлади.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан совет шарқшунос олимларига табрикнома юбориш тўғрисида Ҳиндистон вакили профессор Рахул киритган таклифни олимлар самимият билан кутиб олишди.

Ҳиндистон вакилидан кейин сўзга чиққан Афғонистон вакили, профессор Ш. Мустаминди айтдики, Владимир Ильич Ленин Шарқдаги ҳамма халқлар ва мамлакатларнинг айниқса Афғонистон халқларининг дўсти эди... Биз Ленинни ғоят ҳурматлаймиз. Афғонистон делегацияси Ҳиндистон вакилининг таклифини қувватлайди.

«Биз, Марказий Осиё халқлар санъати проблемаларини ўрганишга бағишлаб ЮНЕСКО ўтказган халқаро илмий симпозиум қатнашчилари Совет Ўзбекистонининг меҳмондўст ерида, жаҳоннинг энг қадимий фахри бўлган Самарқандда тўпландик, дейилади мактубда. Жаҳон фани ва маданияти тарихидаги, совет халқи тарихидаги жуда катта воқеа-инсоният доҳийси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг яқинлашиб келаётган 100 йиллиги муносабати билан барча совет шарқшунос олимларини чин кўнгилдан, самимий табриклаймиз.

В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти бой ва ранг-баранг, унинг қудратли талантидан баҳраманд бўлмаган ижтимоий практика ва инсоний билимларнинг бирор соҳасини топиш қийин. В. И. Ленин халқларнинг озодлик курашига салмоқдор, порлоқ ҳисса қўшди. Бундан бир неча ўн йил муқаддам В. И. Ленин Осиё ҳаракатга келди, деб ёзган эди, Осиё-Африка халқларининг уйғонишини жаҳон тарихидаги янги давр деб билган эди. В. И. Ленин Шарқ халқларини бениҳоя ҳурмат қиларди. Уларнинг озодлик ва мустақиллик учун курашдаги дастлабки ютуқларини кўриб қувонарди.

Биз жаҳоннинг турли мамлакатларидан келган олимлар ЮНЕСКО Бош конференцияси XV сессиясининг асримизнинг атоқли мутафаккири Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини халқаро миқёсда байрам қилиб ўтказиш тўғрисидаги қарорини чин кўнгилдан табриклаймиз».

Бу мактуб қарсаклар билан қабул қилинди.

Халқаро симпозиумни якунловчи мажлисида раислик қилган Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти О. С. Содиқов уни ёпди.

У делегатларнинг ҳаммасига ва халқаро анжуман меҳмонларига симпозиум ишида қатнашганликлари учун миннатдорчилик изҳор қилди. Биз қилган ишлар, деди академия президенти, олимларнинг куч ва ғайратини бирлаштириб, Марказий Осиё халқлари цивилизацияси тарихининг қийин ва мураккаб проблемаларини ўрганишда нақадар катта ютуқларга эришиш мумкинлигини яққол кўрсатди.

Халқаро симпозиум қатнашчилари Самарқанддан Бухорога бориб унинг тарихий ёдгорликлари ва ҳозирги ҳаёти билан танишдилар. Сўнгра улар Ўзбекистон пойтахтида меҳмон бўлишди. Тошкентда олимлар республика Фанлар академиясининг шарқшунослик институтини, Алишер Навоий номидаги адабиёт музейини бориб кўришди.

Г. ЛИПШИЦ, В. ПОПОНДОПУЛО.
Ўзбекистон Телеграф Агентлигининг мухбирлари.

«Ўзбекистон» машиналари Ҳиндистонга жўнатилмоқда

«Ташсельмаш» заводининг машинасозлари Ҳиндистондаги давлат пахтачилик хўжаликларининг заказини бажардилар. Тўрт қаторли пахта терадиган «Ўзбекистон» маркали машиналарнинг биринчи туркуми ана шу хўжаликларга юборилди.

Тошкент заводининг ғоят унумли ишлайдиган машиналари кўпгина чет мамлакатларнинг пахтакорларига манзур бўлиб қолди. Яқинда Кубага 270 машина юборилди. Ўзбекистоннинг «зангори кема»лари бу йилги пахта ҳосилини йиғиштириб олишда Болгария деҳқонларига ҳам ёрдам беради. Болгарияга 252 агрегат юборилди. (ЎзТАГ).

БАЛИҚЧИЛАР ЮТУҒИ

«Қозоқдарё» балиқ заводининг овчилари йиллик балиқ овлаш планини Автоном Республикада биринчи бўлиб бажардилар. Улар давлатга 3 минг центнердан зиёд балиқ топширдилар.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақанинг илғорлари — К. Утарбоев, Б. Бойжонов, Т. Қоражонов ўртоқлар жуда яхши меҳнат қилишди.

Балиқ заводининг коллективи мавсум охиригача яна 500 центнер балиқ топшириш мажбуриятини олди.

Тошкент ГРЭСи — республикамиздаги Бухоро табиий гази билан ишлаётган йирик нур манбаларидан биридир. Ҳозир унинг электр энергия ишлаб чиқариш қуввати бир миллион икки юз саксон минг киловатт соатга етди. У етказиб бераётган электр энергия пойтахтимиздаги ўнлаб саноат корхоналари, маданий-маиший даргоҳлар ҳамда шаҳримиз кўп сонли аҳолисининг хонадонларини мунаввар этиб турибди. Келажакда ГРЭСнинг электр энергия ишлаб чиқариш қуввати янада ортади. Ҳозир бу ерда тўққизинчи, ўнинчи, ўн биринчи, ўн иккинчи энергия блоклари қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилаётир. Суратда: Тошкент ГРЭСининг умумий кўриниши ҳамда янги насос станцияси қурилиши майдони (чапда); ўнгда эса серғайрат мастер Ирина Коптеловани кўриб турибсиз.

И. Глауберзон фотоси.

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

ДЕПУТАТЛАР ҚАБУЛИ

Мамасиддиқ ака Зоҳидов қишлоқ Советининг идорасига келганда «Депутатлар қабул хонаси» деб ёзиб қўйилган эшик олдида 2-3 киши ўтирарди. Навбатма-навбат кириб-чиқаётганларнинг юзидан мамунлик аломатларини сезиш қийин эмасди.

Мамасиддиқ акага навбат келгач, у қабулхонага тортинибгина кириб стул қиррасига ўтирди. Қишлоқ Советининг раиси Ё. Умрзоқов Мамасиддиқ аканинг ҳол-аҳволини, оила аъзоларининг саломатлигини сўради. Унгача Зоҳидов ўзини тўхтатиб, нафасини ростлаб олди.

— Қандай хизматингиз бор? — сўради раис ниҳоят.

— Шифер жуда зарур бўлиб қолди-да, шунга ариза битиб келгандим...

Қишлоқ Советининг раиси Мамасиддиқ акани яхши билади. У колхозда ҳалол хизмати билан танилган. Унинг янги уй солаётганидан хабари бор.

— Аризангизни бериб кетинг. Унинг натижаси ҳақида сизга ўзимиз хабар қиламиз, — деди Умрзоқов.

Кўп ўтмай Мамасиддиқ ака қишлоқ Советидан хат олди. Ўқиб кўриб, боши осмонга етди. «Билдириш мактуби»да Мамасиддиқ аканинг аризасига биноан 200 дона шифер ажратилгани ва олиб кетиши сўралганди.

КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларини кўриб чиқиш ва гражданларни қабул қилиш ҳақида»ги қарорида ленинча ғамхўрлик ўз ифодасини топган. Қўрғонтепа районидаги Бештол қишлоқ Совети ходимлари бу ҳужжатни хатлар билан ишлашни яхшилаш, таклиф ва мулоҳазалар, янгилик ва прогрессив усулларни ҳаётга татбиқ этишдаги фаолиятларини янада кучайтириш билан кутиб олдилар.

Актив, обрўли, ишчан депутатлардан иборат гражданларни қабул қилувчи комиссия тузилди. Унга қишлоқ Советининг раиси бошлиқ. Ҳар бир депутат ҳафтанинг бир кунида график бўйича навбатчилик қилади.

Депутатлар қабули учун алоҳида хона ажратилган. Кабинет яхшилаб жиҳозланган. Гражданларни қабул қилувчи депутат навбатчилиги тугагач, қандай ариза шикоятлар тушгани, улар қандай ҳал қилингани ва айрим шикоятлар юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдириб комиссия раисига ахборот ёзади. Қишлоқ Советининг раиси ахборот билан танишгач, шикоят ва аризаларни бажариш юзасидан депутатлар билан маслаҳатлашиб, уни ижобий ҳал қилиш тадбирларини белгилайди.

Қишлоқ Советига тушган ёзма ариза, шикоятлар учун алоҳида дафтар очилган. Унда хатнинг келган куни, унга берилган жавоблар ҳам ёзиб қўйилади. Қишлоқ Советида оғзаки шикоят ва аризаларга ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Улар учун махсус дафтар очилган.

Сессияларда ариза ва шикоятлар билан ишлаш, гражданларни қабул қилиш, шунингдек айрим депутатларнинг наказларни бажаришига доир масалалар тез-тез кўриб турилади. Сессия қарорларининг ижроси доимо диққат-эътиборда. Шу туфайли ҳам меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларини кўриб чиқиш, уларни ҳал қилиш, гражданларни қабул қилиш ишлари тобора яхшиланиб бораётир. Буни қуйидаги рақамлардан яққол кўриш мумкин. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида меҳнаткашлардан 91 та ёзма ва оғзаки ариза тушган. Уларнинг 47 таси бир кунда, 28 таси уч кунда, 9 таси тўрт кунда, қолганлари бир ҳафта ичида ҳал қилинган. Бу ишда депутатлардан Ё. Умрзоқов, А. Ўтаров, М. Тўраев, А. Абдуазизов ва бошқалар зўр жонбозлик кўрсатишмоқда.

Қишлоқ Советининг депутатлари ариза ва шикоятларни қисқа муддатда ҳал қилиш, гражданларни қабул қилиш ишларини янада такомиллаштириш учун курашмоқдалар.

Н. АБДУКАРИМОВ.
Андижон области.

АЖДОДЛАР ИЗИ

Тадқиқот натижалари

Ўзбекистон халқлари тарихида юз минг йиллардан ортиқ вақтни қамраб олган тош даврининг ажойиб ёдгорликлари бизгача ҳам етиб келган. Бу соҳада Самарқанд, Бухоро, Хоразм, Тошкент воҳаларида ва Фарғона водийсида ўтказилаётган текшириш ва ахтаришлар дуруст натижаларга олиб келмоқда. Мана шу масалалар илмий адабиётларда озми-кўпми ёритилиб турганига қарамай, кенг ўқувчилар оммаси археологларга мурожаат этиб, жумбоқ бўлиб туюлган қатор муаммоларга равшанлик киритишни илтимос қилмоқдалар. Ушбу мақолада биз фақат Фарғона водийси тарихига доир баъзи масалалар ҳақида тўхталиб ўтмоқчимиз.

Фарғона тоғлари унгурларидан айқириб оқиб чиқувчи Сўхсой, Қувасой, Исфарасой ва бошқа сойларнинг камар ва ғорларида, қирғоқ ва адирларида бундан 70-80 минг йиллар бурун яшаган ибтидоий одамларнинг маконлари ва тош қуроллари беҳисоб миқдорда топиляпти. Бундан ташқари, бу ерларда янги тош даврида ва ундан кейин яшаган қадимги фарғоналикларнинг уй-жой ва қишлоқлари ҳам мавжуд эканлиги аниқланяпти. Охирги тош даврида яъни бундан 5 минг йиллар бурун аҳоли марказий Фарғонада ва сойлар этагидаги кўллар атрофида овчилик ва балиқчилик билан кун кўриб, чайлаларда яшаган бўлса, бундан 3-4 минг йиллар бурун эса металлни кашф этиб, оддий деҳқончилик ва чорвадорлик билан шуғулланишга ўтганлар ва заҳоб ерларда қишлоқ-қишлоқ бўлиб яшай бошлаганлар. Бу тарихий жараён излари Фарғона водийсининг, айниқса, шарқий ва шимолий районларида кенг кўламда кўзга ташланмоқда. Чустдаги Тергачитепа, Андижон область Ойим қишлоғи атрофидаги Далварзинтепа, Ашқолтепа, Зарғалдоқтепа каби ўндан ортиқ тепаларда юқорида айтганимиздек қадимий қишлоқларнинг харобалари сақланган.

Чуст райони марказидан 3 километрча ғарбдаги Бувонамозор тепалигида жойлашган ибтидоий қишлоқда ва 1952 йилдан бери қазилаётган Далварзинтепада олиб борилган текширишлардан қуйидаги натижаларни келтириб чиқариш мумкин. Бу иккала қишлоқ ҳам ҳозирги кунимиздан 3000 йилча бурун бўлган. Ўша даврда Бухоро области ва Хоразмда деҳқончилик ҳамда чорвачилик билан шуғулланган қабилалар сув тошқинлари оқибатида жойдан-жойга силжиб, асосан енгил-елги чайлаларда яшаганлари ҳолда, фарғоналиклар эса суви бир текисда оқувчи, қулай жойларда мустаҳкам ўрнашиб олиб, ўтроқ деҳқончилик ва хонаки чорвадорлик билан шуғулланганлар. Қишлоқларни ҳам сизот сувлар яқинидаги қулай тепаликларда барпо қилиб, атрофини эса азамат деворлар — қалъалар билан иҳота этганлар. Ярим метрдан ортиқ катталикдаги хом ғиштлардан уриб чиқилган бу деворларнинг қалинлиги ва баландлиги 4 метрдан иборатдир. Қалъанинг ташқарисидаги ғишт ва девор учун лой олинган чуқур хандақлар эса атайлаб ботқоқликка айлантирилиб қўйилган ва ўтиб бўлмас тўсиқ даражасига келтирилган. Ташқари билан бордикелди учун қалъанинг ягона дарвозаси томонидан йўп қолдирилган ёки хандақ устига кўтарма кўприк солинган. Кечалари ва ёвгарчилик пайтида кўприк арқони тортилиб, у дарвоза сифатида ёпилиб қолган.

Чустдаги қалъанинг атрофидан сизот ва булоқ сувлари чиқиб, теваракни майса ва боғларга бурканган. Далварзинтепа эса Қорадарёнинг яқинида жойлашган ва атрофи майсазор ҳамда тўқайлардан иборат бўлган. Бу ерда ҳам қалъа деворининг атрофи чуқур ботқоқликка айлантирилган. Қалъанинг кун чиқишида дарвозадан кирилгач 3-4 метр кенгликдаги тўғри кўчага сой тошлари терилиб, чинакам тош кўча ҳосил қилинган. Бундан 3000 йиллар бурун одам базўр кўтарадиган хом ғишт ва пахсалардан азамат истеҳком қалъа бино қилиб, кўчага тош териш Ўрта Шарқ ва Ўрта Осиё тарихида биринчи ҳодисадир. Бу ўша даврдаги юксак ижтимоий тараққиётдан далолат беради.

Қалъанинг ичкариси томон кириб борилганда, тош йўлнинг икки томони уй-жойлар қолдиғига тўла эканлигини кўрамиз. Тош йўлнинг охири қалъанинг тўрида жойлашган Арк ёки Ўрдага тақалади. Арк қалъанинг асосий қисмидан улкан девор билан ажратилган ҳовли бўлиб, унда ҳам пахса ва хом ғиштдан солинган бино харобалари кўп. Демак, Осиёда ўша замондаёқ қабила ёки уруғни бошқарувчи оқсуяк табақа қалъа ичида алоҳида ҳаёт кечира бошлаган. Улар ўз қабиладошлари устидан ҳукмронлик қилишга ўтиб олган. У замонда баъзи ўликлар хонадон ичида дафн этилар эди. Бу одат дунёга тарқалган эди. Мурда склетлари Чустда ҳам, Далварзинда ҳам топилди. Бу нарса жуда қимматли антропологик материал бўлиб, М. М. Герасимов методи асосида ўша замон Фарғона аҳолисининг ташқи қиёфасини тиклаб кўрсатиш имконини беради.

Бу ибтидоий қалъалар аҳолисининг касби-кори, маишати ва маданиятини равшан кўрсатиб берувчи бой археологик материал ҳам топилмоқда. У пайтларда ҳар бир қабила ва уруғ қўлида запас ғалла — ошлиқ ва чорва бойлиги бўлгани сабабли ўзаро талонлар ва бир-бирига ҳужум-қирғинлар бўлиб турар эди. Ғолиб чиққанлар мағлубларнинг ғалласини, чорва молларини ва ҳатто қизларини тортиб олиб кетар эдилар. Шунинг учун ҳам улар ботқоқ ва сизотлар орасидаги истеҳкомлар ичида яшашга мажбур бўлганлар.

Чустда ва Далварзинда ўтказилган қазишлар натижасига кўра, бу қалъаларнинг аҳолиси пахсадан ва хом ғиштлардан ясалган тор уйларда, қамишдан қурилган чайлаларда жуда зич шароитда яшаганлар. Аҳоли кўпайгани билан қалъа деворидан ташқарига чиқиб кетишга журъат этолмас эди. Улар металлни ишлаш ва ишлатиш техникасини ўзлаштирдилар. Мис билан қалайни эритиб ва бир-бирига аралаштириб, ундан жез (бронза) ҳосил қилдилар. Жездан эса ханжар, пичоқ, ўқ учи, найза, уй асбоблари ва зеб-зийнат буюмларини қуйишни ўргандилар. Ҳозир ана шу буюмлар қуйилган қолиплар ҳам топилмоқда. У пайтларда бронза жуда кам бўлгани сабабли уни фақат қурол-аслаҳалар ва зеб-зийнатларгагина ишлатганлар. Чунки ҳар икки қалъадан топилган жуда кўп ўроқларнинг ҳаммаси тошдан ишланганлиги аниқланди.

Рўзғор идишлари эса фақат сополдан бўлиб, улар орасида катта хумлардан тортиб то ёнғоқ катталигидаги болалар ўйинчоғигача топилади. Идишларнинг ич ва устига сидирға қизил бўёқ суртилиб, устидан ишқаб ялтиратилган ва қизил бўёқ устига қора бўёқдан чизмакашлик қилинган. Натижада идишлар хушбичим ва чиройли рангдор бўлиб чиққан. Хўжаликлар эса жундан нозик ип йигириб, хонаки гўқимачилик ҳам қилишган. Қазилмалар натижасида урчуқ тошлари ва тўқиш дўконларининг сопол осмалари кўплаб топилди.

Деҳқончилик соҳасида эса ўша давр одамлари тариқ, буғдой, арпа экиб, қовун, қовоқ ўстирганлар. Мевали боғлар ҳам яратилиб, ўрик, шафтоли, ёнғоқ, жийда ва олмадан ҳосил йиғиштириб олинган. Хўжаликда от ва эшаклар ишлатилган. Ўша пайтда аравалар ҳам бўлганга ўхшайди. Чунки тош йўлнинг кенг солинганлиги бежиз бўлмаса керак. Агар қалъа ичида арава юрмаганда эди, кўчага бундай эҳтиётлик билан тош териб ўтиришнинг зарурияти бўлмас эди.

Чуст ва Далварзинтепалар мисолида биз бундан 3000 йиллар илгари Фарғона водийсида вужудга келган илғор ўтроқ деҳқончилик ҳаётининг етук тараққиёт босқичи билан танишамиз. Энди эса ўша тарихий ёдгорликлар типидаги Ашқолтепа, Тергачитепа ва бошқа тепаларни эҳтиёт қилиб сақлаш ва уларни археологик жиҳатдан синчиклаб текшириб чиқиш вазифаси турибди.

Яҳё ҒУЛОМОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

АНДИЖОН ШАҲРИНИНГ ФАХРИЙ ГРАЖДАНЛАРИ

АНДИЖОННИНГ биринчи фахрий гражданлари бўлган кишилар 10 та: Муҳтор Алимов, Михаил Романов, Сарпьян Сарапьюнов, Николай Никифоров, Жўра Алимов, Павел Богомолов, Николай Веревкин-Рохальский, Яқуб Чанишев, Бузрук Усмонхўжаев ва Нишон Ризаевдир. Шаҳарни босмачилардан қаҳрамонона мудофаа қилинишининг ярим асрлик юбилейига бағишланган тантанали йиғилишда уларга шаҳар Совети ижроия комитетининг фахрий ёрлиқлари топширилди.

...Даҳшатли 1919 йилнинг сентябрида бир тўда ботирлар (улар орасида юқоридаги қаҳрамонлар ҳам бор эди) Андижонни Мадаминбек босмачилари билан генерал Монстров оқгвардиячиларидан ҳимоя қилган эдилар.

Андижонликлар қаҳрамонларнинг хотирасини муқаддас сақламоқдалар. Шаҳар мудофааси юбилей арафасида досаафчилар автомобилларда юриш ўтказиб, қишлоқлар ва ишчи посёлкаларида бўлдилар, юртдошларининг жанговар жасоратлари тўғрисида лекциялар ўқидилар.

М. ШЕРМАН,
ЎзТАГ мухбири.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Хатлар ҳикояси

Редакцияга келаётган мактублар нималарни ҳикоя қилмайди, дейсиз. Кўк конвертни очиб, ёзувларга назар ташлаганингизда кўп воқеаларнинг гувоҳи бўласиз, турли касб эгаларининг меҳнати ва жасорати ҳақидаги ҳаққоний лавҳаларни завқ-шавқ билан ўқийсиз, бугунги кунимизнинг нафаси-ҳароратини оҳон сезасиз.

Бугунги кунимизнинг нафосати, назари эса ўзгача, гашти ўзгача. Ҳамманинг тилида ва дилида, фикри-зикрида ҳозир пахтадир, деҳқоннинг сахий қалбидек пок ва беғубор бўлиб далаларга файз бериб турган «оқ олтин»дир.

4 миллион 100 минг тонна пахта!

Ана шу рақамни мўлжалга олиб йил бўйи ҳазилакам иш қилинмади, озмунча тер тўкилмади. Юз берган табиий офатлар ҳам пахтакорларимиз олдида, уларнинг мардларча, баҳодирларга хос фазилатлари, жонкуярликлари, садоқатли меҳнатлари олдида тиз чўкди. Дил тўрида сақлаб, эъзозлаб келинган катта ният, шарафли орзуга яраша далаларда мўл пахта ҳосили етиштирилди.

Энди энг ҳаяжонли дамлар, ҳақиқий жасорат кўрсатадиган пайтлар етиб келди. Олтин куз фаслининг тарозиси ишга тушди. Машҳур механизатор Шоймардон Қудратов айтганидек, «Сен пахта фронти учун нима қилдинг», деб бир-биримизга савол берадиган вақт келди.

Шоймардон Қудратовнинг «Пахтакор, жасорат кўрсат!», деб ҳаммага қилган мурожаати, юрак сўзлари ҳозирги кунда кимни ўйлатмаяпти, дейсиз. Шоймардондек бўлиш, унинг изидан бориб жасорат кўрсатиш қайси бир механизаторнинг тилагида йўқ, дейсиз. Республикамизнинг минг-минглаб механизаторлари унинг изидан боришга жазм этдилар, жасоратга астойдил бел боғладилар.

Кейинги вақтда редакцияга келган кўпгина хатлар ана шу ҳақда ҳикоя қилади. Ғузор районидан Рашид Бекбов қуйидагиларни ёзади:

— Шоймардон Қудратовнинг ташаббуси «Партия XXII съезди» колхози механизаторларининг ғайратига-ғайрат қўшди. Коммунист Рустам Бўриев ўз зиммасига оширилган мажбурият олди. У мавсумда 300 тонна пахтани машина бункеридан тўкишга аҳду-паймон қилди. Колхоз пахтакорлари йиллик планни 10 октябргача бажариш учун астойдил ишлаяптилар.

Қўрғонтепа районидаги «Победа» колхози районданина эмас, областда юқори ҳосилли хўжалик ҳисобланади, — деб ёзади, Хайрулла Олимов, — Нуъмонжон Сотиболдиев, Саҳобиддин Салоҳиддинов, Қирғизбой Шералиев, Миржаҳон Ҳамроқуловлар бошлиқ бригадалар гектар бошига 35—40 центнердан ҳосил олиб келяптилар. Бу йил колхозда ялпи ҳосилнинг 70 проценти машиналарда териб олинади. 32 та агрегат ҳадемай пахтазор бўйлаб жавлон уради.

Мирзачўл диёридаги Акмал Икрамов номли 26-совхоз механизаторлари 13 минг тонна «оқ олтин»нинг 80 процентини машиналар ёрдамида теришга ваъда қилдилар. Ҳаким Самадов бошқарувчилик қилаётган бўлимнинг «пўлат от» суворийлари эса йиллик планни машиналар кучи билан бажариш иштиёқида тер тўкяптилар. Ҳар туп ғўзадаги 8-10 тадан бўлиқ кўсак чаман-чаман бўлиб очиляпти. Совхоз экономисти Фарҳод Саидалиев азамат пахтакорларнинг бугунги ишлари ҳақида завқланиб хабар йўллаган.

Олтин куз фасли пахтакор деган шарафли номга сазовор бўлган ҳар бир кишининг ғайратини жўш урдирадиган илҳомбахш фаслдир. Ҳозир пахтазор ёшу қарининг ғайратини ўлчайдиган, кучини синайдиган, жамият олдидаги шарафли бурчини нечоғли бажаришини белгилайдиган ва баҳолайдиган синов даргоҳи бўлиб қолди. Бу синовдан ҳамма ўтади. Редакцияга юборилаётган хушхабарларда пахтазорларда манглай терини тўкиб ишлаётган теримчиларимиз ва уларнинг меҳнати, жасорати завқ билан мадҳ этилади.

Шовот районидаги «Ленинград» колхозининг Отажон Сафаров бошлиқ бригадаси аъзолари гектаридан 45 центнер пахта топшириб, улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик тўйини муносиб кутиб олишга азму қарор қилганлар. Ҳозир терим айни авжида. Ойдин Собирова, Онабиби Ражабова каби кўпминг килограммчилар кунига 100—150 килограммдан «оқ олтин» дурдонасини териб, хирмонга тўкишяпти.

Учқўрғон районидаги Калинин номли колхоз аъзолари Чиннихон Раҳматова, Тургуной Фозилова, Ҳалима Темироваларни қўли гул чеварлар дейишади. Улар пахта теришда чиндан ҳам чевардирлар. Шўрчи районининг «Ўзбекистон» йирик хўжалигида теримчилар мусобақаси қизитиб юборилган. Мавсумда камида 10—15 тоннадан пахта хирмони яратиш ташаббускорлари Ойимжон Тоштурдиева, Зарҳал Тошбоева, Ширин Луқмонова, Офотбхон Кўчарова, Маликахон Саломоваларнинг издошлари тобора кўпаймоқда.

Қишлоқ мухбирлари Муҳиддин Шарофиддинов, Абдулла Тағанов, Бозор Маликовлар ва бошқалар ана шулар ҳақида марoқ билан ёзиб юборганлар.

Республикамизнинг улкан пахта хирмонига ромитанлик пахтакорлар ўзларининг 52 минг тонналик дурдоналари билан муносиб ҳисса қўшишга отланганлар. Айни шу кунларда 15 мингдан ортиқ теримчи мавсумда 10—15 тоннадан пахта териш мажбуриятини олиб меҳнат қиляпти Собир Қодировнинг хабарида районидаги «Ленинизм» колхози азаматларининг шу кунда қилаётган ишлари ҳам ўз ифодасини топган. Пахтакорлар меҳнати ҳақида ёзилган хат-хабарларнинг қарийб ҳаммасида шу куннинг нафаси сезилиб турибди.

Бу йилги об-ҳаво, қаттиқ совуқ пахтакорларгагина эмас, чорвадорларга ҳам ортиқча ташвиш олиб келди. Қишлоқ мухбирларини ташвишлантираётган яна бир нарса колхоз ва совхозларда етарли озуқа базаси яратиш масаласидир. Қишловни соз ўтказиш чорва озуқасини етарли жамғаришга боғлиқ эканлиги ҳаммага аён. Бухоро районидаги «Правда» колхозининг махсус ем-хашак тайёрлаш бригадаси қисқа вақт ичида 1100 тонна силос бостирди, 800 тонна дағал хашак тайёрлади, — деб ёзади Исо Ражабов. Гулистон районидаги «Гулистон» совхозида кунига 200-250 тоннадан кўкпоя жамғариляпти. Ҳозирги кунга қадар 2000 тонна силос бостирилди. Совхознинг пешқадам чорвадорлари қишловга пухта тайёргарлик кўраётганлиги қишлоқ мухбири Юсуф Абдуалимовни ҳам қувонтирган.

Энг ғанимат фурсатларни қўлдан бой бериб, ем-хашак жамғаришдек муҳим ишни пайсалга солаётган хўжаликлар ҳам йўқ эмас. Қишлоқ мухбирларини ташвишга солаётган нарса ҳам ана шу. Бу ҳақда редакция кўплаб хабарлар оляпти. Ўрта Чирчиқ районидаги хўжаликларида силос бостириш ишлари талаблар даражасида эмас. Ленин номли колхоз бу соҳадаги планни эндигина 33 процент бажарди. «Олмалик» совхози эса атиги 9 процентга етказди. Қишлоқ мухбири ўртоқ Т. Йўлдошев ана шу хил фактларни келтириб, район раҳбарларининг диққат-эътиборини мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш масаласига қаратади. Айниқса, Гурлан райони раҳбарлари бу соҳага кам эътибор беряптилар. Бу ҳақда ўртоқ М. Абдураҳимов ташвишли хабар йўллаган.

Боғбонлик — ота касбимиз. Дастурхонимиз нозу неъматлари ана шу касб соҳибларининг меҳнати самарасидир. Боғбон қўли билан яратилган боғ-роғлар мевасини кўз-кўз қилиши билан олтин кузимиз ўзининг яна бир саҳоватини намойиш этмоқда. Қишлоқ мухбирлари Карим Бойназаров, Б. Имомов, С. Сайфиддинов ва бошқалар дастурхон тўкин-сочинлиги учун қилинаётган ишлар ҳақида, боғбонларимизнинг чинакам меҳнатлари тўғрисида ёзиб юборганлар. Редакцияга келаётган бундай хабарларнинг кети узилмайди.

Республика меҳнат аҳли барча совет халқи қатори улуғ санага доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўрмоқда. Бу тарихий кунни ҳар соҳада катта меҳнат зафарлари билан якунлаш — ҳар бир меҳнаткашнинг муқаддас вазифаси, шон-шараф иши. Катта тўйга катта тўёна билан бориш бизнинг азалий анъанамиз, урф-одатимиз, қалб даъватимиздир. Шунга яраша меҳнат қилайлик.

ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

Янгийўл районидаги Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари терим суръатини кундан-кунга оширмоқдалар. Бунда Турсуной Раимова, Мирсоат Устабобоевлар бошлиқ участка пахтакорларининг ҳиссаси катта бўляпти. Бу участкаларда кунлик суръат бир ярим-икки процентга етмоқда.

О. ХУДОЕРОВ.

* * *

Жиззах районидаги Ҳамид Олимжон номли колхоз меҳнаткашлари районда биринчилар қатори пахта теримига киришган эдилар. Отабобо Охунов, Қувват Эргашев, Элибой Мамараҳимовлар бошлиқ бригадаларнинг илғор теримчилари Бахти Отабоева, Дилора Қувватова, Шаҳри Исматова, Лутфи Абдуманноповалар кунига эл хирмонига 100-120 килограммдан дурдона тўкмоқдалар.

В. АЛИҚУЛОВ.

* * *

Оқдарё районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг Ешузоқ Едгоров бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари йиғим-теримни бошлаб юбордилар. Бригада коллективи кунига давлатга йиллик планнинг 2-2,5 процентини миқдорида пахта топширяпти. Ёш пахтакорлар «Улуғ Октябрь байрамига қадар ғалаба рапорти берамиз!» деган шиор остида меҳнат қилишяпти.

Р. ХУДОЙБЕРДИЕВ.

АМУДАРЕ районидаги Ленин номли колхозда Бибиш Бобожонова ва Пардагул Кошқорованн ҳамма ҳурмат қилади. Қизлар бу ҳурматга фидокорона меҳнатлари билан сазовор бўлишяпти. Шу кунларда этак-этак пахта териб, хирмонга барака қўшишяпти. Штатсиз фотомухбиримиз Р. Саидов шу хўжаликда бўлиб, иккала лобар қизни суратга тушириб қайтган.

МЕРЕТ Қурбонов 15 йилдан буён Тўрткўлдаги Максим Горький номли колхозда механизаторлик қилади. Ҳар йили ҳам пахта теримида нормани ошириб бажаради. Бу йил 150 тонна пахта термоқчи. Суратда: механизатор М. Қурбонов.

Р. Саидов фотоси.

ЁШ ТУРСУНОЙЧИЛАР

«Узсельхозтехника» Жиззах район бирлашмаси ҳузурида очилган механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курсини 58 йигит ва қиз муваффақиятли тамомлаб чиқди. Улар орасида 80-100 тоннадан «оқ олтин» теришга сўз берган Тамара Инъомова, Тўлғоной Эгамбердиева, Маъфират Норматова, Каромат Абдуллаева каби ёш турсунойчилар бор.

В. ДАМАНОВ.

САНЪАТКОРЛАР ҲАМКОРЛИГИ

Қардош халқлар ҳамкорлиги ҳар ишга қодир. Узбекистон ва Тожикистон кинематографчилари ҳамкорлигида А. Фирдавсийнинг машҳур «Шоҳнома» асари сайқал топадиган бўлди. «Тожикфильм» студияси ана шу асар асосида уч серияли кинофильм яратишга киришди.

Г. Колтунов сценарийси асосида «Шоҳнома» достони мазмуни бўйича «Рустамнинг жасорати» фильмининг биринчи ва иккинчи серияларини суратга олиш ишлари бошлаб юборилди. Фильмнинг постановка режиссёри — Тожикистон ССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати Б. Кимёгаров. Янги асарга Тошкент давлат театр ва рассомчилик институтини тамомлаган, «Ой тутилган тунда» пьесасини саҳналаштирган, «Фарғоналик беш йигит» фильмини экранлаштирган Б. Содиқов режиссёрлик қилмоқда.

Халқ қаҳрамонлиги, одамийлик, яхшиликнинг ёмонлик устидан ғалаба қозониши, тинчлик ва уруш мавзуларига бағишланган фильмнинг бош қаҳрамонлари ролларини ижро этиш тожик артистлари билан бир қаторда ўзбек ва бошқа халқлар санъаткорларига ҳам насиб бўлади. Рустам ролини Доғистон АССР халқ артисти Б. Батаев, Гурдофарид ролини ўзбекистонлик С. Норбоева билан С. Исаева ижро этади. Хумоюн ролига Раззоқ Ҳамроев, шоҳ Калаф ролига Олим Хўжаев, Афросиёб ролига Шукур Бурхонов таклиф қилинди. Хожир ролини бухоролик талантли ёш актёр Муҳаммаджон Рафиқов ижро этади. Постановкачи оператор — тожикистонлик кинематографчи Д. Худойназаров.

«Тожикфильм» студияси «Рустамнинг жасорати» икки серияли фильмини суратга олиш ишларини тамомлагач, фильмнинг «Рустам ва Суҳроб» деб номланувчи учинчи сериясини тайёрлашга ҳам киришади.

БУЛБУЛ НАВОСИ

Машҳур тожик хонандаси Ҳанифа Мавлонова ижро этган ашулалар Ҳалима Носирова билан Саодат Қобулова талқинидагидек ёқимли ва қалбга яқин. Ҳанифа Мавлонована Тожикистон булбули деб эъзозлашлари бежиз эмас. Тожикистон булбулининг навоси ҳадемай экран орқали ҳам таралиб қолади.

«Тожикфильм» студияси санъаткорлари севимли хонанда СССР халқ артисти Ҳанифа Мавлонова ижрочилик фаолиятини экран орқали гавдалантиришга киришиб, хайрли ишга қўл урдилар. Студия «Ҳанифа Мавлонова куйлайди» деган беш қисмдан иборат ҳужжатли фильм яратди. Фильмни суратга олиш тамомланди.

Постановкачи режиссёр Сафо Содиқов фильмда Ҳанифа Мавлонованинг Самарқанд, Бухоро, Тошкент сафарларидаги ижрочилик фаолиятини кўрсатишга ҳам катта эътибор берган.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

ОҚҚЎРҒОН ПАХТАЗОРЛАРИДА МАШИНАЛАР

ОҚҚЎРҒОН (Тошкент области). 25 сентябрь. (ЎзТАГ). Тошкент областининг механизаторлари пахтани машинада теришга киришдилар. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчилари ишни биринчи бўлиб бошладилар. Комплекс механизациялашган звено раҳбари Икром Азизхўжаев биринчи куни «Ўзбекистон» машинаси билан 8 тонна пахта терди. У Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ш. Қудратов мурожаатига жавобан мавсумда бункердан 250 тонна — нормадагидан икки баравар кўп пахта тўкиш мажбуриятини олди.

Авиаторлар барча майдонларда дефолиацияни тамомлаб, совхоз механизаторларига йўл очиб бердилар. Бу йил совхоз меҳнаткашлари бутун ҳосилни машиналар билан териб олиб, 4170 гектарлик майдоннинг ҳар бир гектаридан давлатга 32 центнердан пахта топширишга қарор қилдилар.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Йўл азобини чеккач

Урганч—Янгиариқ йўлида бир қатнаган киши бир ҳафта ўзига келолмайди, деса ишонаверинг. Қаровсизликдан йўл бузилиб, ўнқир-чўнқир бўлиб кетган. Янгиариқ район меҳнаткашларининг йўлни тузатиш ҳақидаги шикоятига ким қулоқ солади?

Редакциянинг илтимоси билан хат юзасидан текшириш ўтказган Узбекистон ССР автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги қуйидагиларни хабар қилди:

Текширишда меҳнаткашларнинг хатида келтирилган фактлар тула тасдиқланди. Урганч—Янгиариқ йўли тузатилиб, транспорт ва йўловчиларнинг бир меъёрда қатновига мослаштирилди. Йўлни капитал тарзда қайта қуриш тадбирлари кўриляпти. Шунга таалуқли лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди.

«НАШТАР» БУХОРОДА

Яқинда республика ҳажвий киножурнали «Наштар»нинг ижодий коллективи ўзларининг кулги шинавангалари, «Наштар» муҳлислари кенг томошабинлар оммаси билан учрашгани, уларнинг фикр-мулоҳазаларини эшитгани, киножурналнинг навбатдаги янги сони учун ҳажвий кинофельетонларни суратга олгани сафарга чиқди. «Наштар»чилар бу сафар қадимий, аммо, доимо, ёш ва навқирон Бухорода бўлдилар.

Киножурнал ижодий коллективининг бу сафарги учрашуви шаҳарнинг кенг экранли «БАҲОР» кинотеатрида бўлиб ўтди.

Учрашувни Ўзбекистон Ёзувчилар союзи Бухоро область бўлимининг секретари, шоир Тошпўлат Ҳамид қисқача кириш нутқи билан очди. Журналнинг масъул секретари, ҳажвчи-ёзувчи Сами Абдуқаҳҳор «Наштар»нинг ижодий планлари, ўтган сонларда қандай ҳужжатли ва бадиий сюжетлар олингани, келгуси сонларда кинотомошабинлар қандай қизиқарли сюжетларни кўра олишлари мумкинлиги ҳақида сўзлаб берди.

Ғоят қизиқарли ўтган бу учрашувда киножурналнинг бош режиссёри Ғиёс Шермуҳамедов, «Ўзбекфильм» киностудиясининг кекса кинооператорларидан бири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, кечагина республика кино-экранларига чиққан «Ўтган кунлар» кинофильмининг оператори Михаил Краснянский, режиссёр ассистенти Карим Халилов, оператор ассистенти Суннат Йўлчиев ва бошқа ижодий ходимлар иштирок этишди.

Учрашув охирида «Наштар» киножурналининг янги сонлари намойиш қилинди.

Колхоз Намунали Устави лойиҳаси муҳокамада

ЕР—ХАЛҚ БОЙЛИГИ

Колхоз ва совхозларнинг ерларини асраш тўғрисидаги қонунларга риоя қилиш, уларни талон-торож қилинишига йўл қўймаслик ҳаммамизнинг бурчимиз. Лекин Сурхондарёдаги баъзи ташкилотлар, корхоналар томонидан жамоат ерларини қурилиш ва бошқа мақсадлар учун ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш ҳоллари рўй бермоқда. Шунингдек, айрим шахслар жамоат ерларини ўз томорқаларига қўшиб олмоқдалар.

Жойлардаги совет ва хўжалик органлари, колхоз правлениеси ва совхозларнинг директорлари ерларнинг талон-торож қилинишига ва давлат ҳамда кооператив ерларини қонунсиз эгаллаб олинишига қарши тегишинча чора кўрмаётирлар. Кейинги йилларда колхоз ва совхозларнинг катта-катта ер майдонлари қишлоқ хўжалик мақсадлари учун эмас, бошқа мақсадлар учун фойдаланилмоқда. 1967 йилда муассасалар ва корхоналарга қурилиш ва бошқа мақсадлар учун колхоз ва совхозларнинг 515 гектардан ортиқ, 1968 йилда 100 гектарча, бу йил эса 90 гектарга яқин ери бўлиб берилди. Ана шу ерларнинг 55 гектардан ортиғи суғориладиган майдонлар эди.

Мавжуд қонунлар қурилиш объектлари ва бошқа мақсадлар учун берилган суғориладиган ерларнинг ўрнини ўз вақтида тўлдиришни талаб этади. Лекин, 1967—1969 йиллар мобайнида тегишли суғориладиган ерлар ўзлаштирилмади. Бунинг устига, қишлоқ хўжалик ерларини қурилиш учун ажратиб олган ташкилотлар ва корхоналар Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1966 йил 8 сентябрь қарорини қўпол равишда бузиб, янги ерларни ўзлаштириш учун тегишли маблағ ажратмадилар.

Кўрсатилган вақт мобайнида тегишли корхона ва муассасалар область қишлоқ хўжалик бошқармаси ҳисобига янги ерларни ўзлаштириш учун 94,6 минг сўм пул ўтказиши лозим эди. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси ер бўлимининг назоратсизлиги туфайли бу шартлар қониқарсиз бажарилмоқда.

Бундан ташқари колхоз ва совхозларнинг ерларига ўзбошимчалик билан бошлаб юборилган қурилишлар ҳам йўқ эмас. Денов районидаги Ульянов номли колхознинг суғориладиган ерларида область ижроия комитетининг капитал қурилиши бўлими, 165-қурилиш тресги ва область суғориш системаси бошқармаси уй-жой биноларини қурмоқда. Бу қурилиш майдони 2,5 гектарни ташкил этади. Ана шу майдон ажратиб олинганлиги тўғрисида ҳеч қандай ҳужжат йўқ. Зарур ҳужжатларни расмийлаштирмасдан «Облколхозстрой» бошқармаси Термиз районидаги «Қизил юлдуз» колхозида, 11-қурилиш трестининг механизациялашган 1-кўчма колоннаси «Таллимаржон» совхозида қурилиш ишларини бошлаб юборган.

Яна шу нарсани айтиб ўтиш керакки, колхоз ва совхозларда жамоат ерларини томорқага қўшиб олиш оммавий тус олган. Фақат Денов районининг ўзида 2153 хўжалик 90 гектардан ортиқ жамоат ери ҳисобига ўзбошимчалик билан томорқаларини кенгайтириб олганлар. Мазкур райондаги «8-Март», «Ғалаба», «Москва», Жданов номли, Калинин номли ва Ильич номли колхозларда ўнлаб гектар ортиқча майдонлар ўзбошимчалик билан фойдаланиб келинмоқда. Гагарин ва Шеробод районидаги янги совхозларнинг раҳбарлари огоҳлантиришларга қарамай жамоат ерларни томорқаларга беришни давом эттирмоқдалар.

Колхоз намунали Уставида ер қонунларининг асл моҳияти ўз ифодасини топган. Ана шу Уставда белгиланганидек, ерни сотиш, ижарага бериш ёки гаровга қўйиш мумкин эмас. Уни давлат ва жамоат манфаатлари тақозаси билангина у ёки бу эҳтиёжлар учун фойдаланиш мумкин холос. Лекин шунда ҳам колхозчилар умуммажлисининг розилиги бўлиши шарт. Хулоса қилиб айтганда, колхозда бир қарич ҳам «ортиқча» ер бўлиши мумкин эмас, шунинг учун ҳам колхоз ерини қонун билан муҳофаза қилиниши мақсадга мувофиқдир.

Ер—халқимизнинг асосий бойлиги. Ер қонунларига қатъий риоя қилиш бутун жамоатчиликнинг бурчидир.

В. ҚОСИМОВ,
Сурхондарё область прокурори, 3-класс давлат юстиция маслаҳатчиси.

СПОРТ янгиликлари

ҒОЛИБЛАР

Наманганда классик кураш бўйича республика биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Республиканинг турли областларидан 80 га яқин полвонлар ўзаро беллашдилар. Бунда Тошкент-1 командаси биринчиликни эгаллади.

Шунингдек, Андижонда ўтказилган «Меҳнат» спорт жамияти марказий Совети спортчиларининг қиличбозлик мусобақаларида ҳам тошкентликлар ғолиб келдилар.

ФУТБОЛ

ДУРАНГ-КУ АММО...

«Пахтакор» сўнгги учрашувларда кетма-кет ғалабага эришиб, ўз мавқеини бирмунча ўнглаб олишга муваффақ бўлди. Бироқ бу билан командани келаси йил олий лигада қолиб ўйнаши учун йўл очилди ёки мухлислар гаъбири билан айтганда хавфли зонадан чиқди, дейиш қийин. Футбол мавсумининг тугашига ҳам саноқли кунлар қолди. «Пахтакор» бу даврда яна беш учрашув ўтказиб, ундан иккитасида ўз майдонида беллашади. Демак, сўнгги синовлар «Пахтакор» учун қулай ҳамда айтарли имкониятли эмас. Йўл қўйилган ҳар қандай хато команда учун жуда қимматга тушиши мумкин. Ўйинлар жадвалига бир назар ташлайлик:

КОМАНДАЛАР	Ў	Т	О
«Арарат»	30	42-34	33
«Пахтакор»	29	30-30	31
«Қайрат»	29	25-30	26
«Кр. Советов»	30	32-40	22
«Уралмаш»	30	16-35	20
«Локомотив»	30	23-43	19

Ўринлар ўзгармаган бўлса-да, айрим командаларнинг очкоси ортиб бораётганини кўрамиз. Жумладан пойтахт темир йўлчилари «Қайрат» ва «Уралмаш» командалари билан ўтказган уч учрашувда бир дуранг, икки ғалабага (2:0, 2:1) эришиб, ўз ҳисобларига бир йўла 5 очко қўшдилар. Шунингдек қозоқ футболчилари ҳам уч ўйиндан тўрт очко тўплаб, олдинга интилмоқдалар. Айниқса уларнинг «олтилар» карвонбошиси «Арарат» футболчилари билан бўлган ўйинлари мухлисларда кучли таассурот қолдирди. Олмаотадаги бу шиддатли «жанг»да қозоқ футболчилари зўр уюшқоқлик билан ҳаракат қилиб, 2:1 ҳисобида ғалабага эришдилар. Энди, «Қайрат» ўзбек футболчиларининг меҳмони бўлади. Бутун мавсум давомида «Пахтакор»дан уч марта бир хил натижа — 1:0 ҳисобида енгилган қайратчилар бу гал енг шимарган ҳолда мағлубият аламидан қутилиш учун қатъий бел боғлашлари аниқ. Эртага «Пахтакор» стадионида бўладиган мазкур учрашув шунинг учун ҳам мухлисларда катта қизиқиш уйғотяпти.

Пахтакорчилар «Крилья Советов» билан ўтказган охирги тўртинчи учрашувда сусткашлик билан ўйнаб, ҳисобни оча олмадилар. Меҳмонларнинг ҳужумлари ҳам натижасиз қолди.

Ҳ. НОСИРОВ.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТУГАДИ

ПРАГА. ЧТК агентлиги хабар беради: Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини тамомлади. Ҳозирги аҳволга ва партиянинг бундан буёнги вазифаларига бағишланган бу пленумда Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. Гусак Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми номидан ҳозирги аҳвол ва партиянинг бундан буёнги вазифалари тўғрисида доклад қилди, шунингдек ташкилий ва кадрларга доир чоралар тўғрисида президиум номидан ахборот берди.

Пленум Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари В. Биляк, Я. Пиллер, Ш. Садовский раислигида иш олиб борди.

Пленумда ўтказилган музокараларда И. Корчак, О. Черник, О. Матейка, Я. Коспеланский, И. Блага, И. Смрковский, М. Якеш, Я. Гейна, К. Нойберт, В. Славик, А. Крчек, В. Новий, Л. Ковальчик, Я. Фойтик, М. Микова, К. Полачек, А. Дубчек, Э. Эрбан, В. Биляк, Ф. Червенка, В. Прхлик, А. Черний, Д. Кольдер, Л. Свобода, М. Дзур сўзга чиқдилар.

ЧТК агентлигининг хабарида айтилишича, музокараларда сўзга чиққан нотиқлар асосан партиянинг ҳозирги даврдаги ишига доир бош масалалар тўғрисида гапиришди. Улар айтган гаплар Чехословакиянинг ўтган даврдаги ривожланишини аниқлаб ва тағин ҳам чуқурроқ билиб олишга ёрдам берди. Сўзга чиққанларнинг кўпчилиги Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг докладида айтилган хулосалар ва баҳоларга қўшилганликларини билдирдилар ҳамда кадрлар ва ташкилий масалаларда партия раҳбарлиги таклиф қилган чораларни қувватладилар.

Музокаралар тамом бўлганидан кейин таклифларни ишлаб чиқувчи комиссия раиси П. Цолотка ташкилий ва кадр масалаларига доир қарор лойиҳасини ўқиб берди.

Марказий Комитет Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг ҳозирги аҳвол ва партиянинг бундан буёнги вазифалари тўғрисидаги докладини маъқуллади. Ташкилий ва кадрлар масалаларига доир қарор қабул қилди.

Сўнгра Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети барча партия аъзоларини, барча гражданларни Чехословакия озод қилинганлигининг 25 йиллиги шарафига меҳнат ташаббускорлигини ривожлантиришга чақирувчи мурожаат қабул қилди.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети партия бюджетининг бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботни ҳам маъқуллади. (ТАСС).

ЕР ҚИМИРЛАДИ

Сейсмик маълумотларга кўра, йил давомида юз берадиган зилзилалар сони бир миллиондан ошиб кетар экан. Аксарият кучли зилзилалар баҳор ва куз ойларига тўғри келади. Мамлакатимиздаги актив сейсмик зоналардан ҳисобланган Ўрта Осиё районларида ҳам қаттиқ ер силкинишлари шу ойларда содир бўлади. Республикамизда кузнинг биринчи ойида ана шундай силкинишлар олтитага етди. Шулардан бири 26 сентябрь маҳаллий вақт билан соат 14 дан 54 минут ўтганда Наманганда 4 балл куч билан силкинганидир.

Зилзила маркази шаҳардан 30 километр нарида, Косонсой яқинида экани аниқланди.

28 сентябрь маҳаллий вақт билан соат 00.54 минутда асбоблар иккинчи силкинишни қайд қилди.

Бу қимирлаш Наманганда, Андижонда ва Фарғонада 3 балл бўлди. Зилзила маркази Тошкентдан 430 километр жануби-шарқда, Помир тоғларининг шимолий қисмида бўлиб, кучи 6 баллга етди.

Э. ХАЙИТОВ,
«Тошкент» сейсмик станциясининг катта инженери.

КОРЕЯЛИК МЕҲМОН

Корея Халқ Демократик Республикаси қишлоқ хўжалиги комитетининг раиси Ким Ман Гим Тошкентга келди. У, қишлоқ хўжалик тадқиқот институтининг эришган муваффақиятлари билан танишади, республиканинг бир қанча колхозларини бориб кўради.

(ЎзТАГ).

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР — ПЛАНЕТАМИЗДА

СССР ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР НАЗАРИДА

«СССР — ЖАҲОН СОЦИАЛИЗМИНИНГ АВАНГАРДИ»

Новости матбуот агентлигининг Адендаги мухбири Н. Гвоздев Жанубий Яман Халқ Республикаси президент кенгашининг аъзоси Абдул Фаттоҳ Исмоил билан учрашди. А. Фаттоҳ Исмоил мухбирга қуйидагиларни ҳикоя қилиб берди.

22 июнь ҳаракати воқеаси ва у туфайли президент Кахтан Аш-Шаъбийнинг истеъфо бериши республикадаги ички тўлқиннинг тақозоси билан юзага келди. Чунки бу вақтга келиб қуруқ гап қулоққа ёқмайдиган бўлиб қолган эди. Фақат ҳаракат, қўзғолиш лозим бўлиб қолган эди. Баъзи бир ислоҳотларни амалга ошириш, халқнинг турмуш даражасини кўтариш, мамлакат ҳаётидаги ҳамма соҳада жиддийроқ революцион ўзгаришларни амалга оширишнинг вақти келган эди. Булар тўғрисида Миллий фронт олий раҳбарлигининг баёнотида ҳамда бошқа ҳужжатлар ва нутқларда етарли, очиқ-ойдин гапирилган.

Биз тутаётган бу йўл халқаро планда империалистик доираларнинг ғазабини қўзғатишини ҳисобга олиб қўйганмиз. АҚШ, Англия, ГФР, шунингдек араб реакцион кучлари бизнинг тутган йўлимизнинг томирини қирқишга уриниб кўришди. Бироқ биз халқ оммаси манфаати йўлида миллий демократик ҳаракатни мустаҳкамлаш учун маҳкам бел боғлаганмиз. Биз планетамиздаги барча прогрессив кучлар билан, биринчи галда Совет Иттифоқи билан дўстона алоқани мустаҳкамлаш сиёсатини олиб борамиз. Бундан ташқари Германия Демократик Республикасини тан олиш бизнинг ташқи сиёсат майдонидаги дастлабки қадамларимиздан бири бўлди. Биз ўзимизни прогрессив дунёнинг ажралмас қисми деб биламиз. Империализм эса бизнинг умумий душманимиздир.

Бизнинг қаршимизда кўп қийинчиликлар бор. Мустамлакачилар бизга мушкул мерос қолдириб кетди. Англия ҳукумати мамлакатимизни ўз молларини ўтказадиган бозор сифатида фойдаланди ва экономикани ривожлантириш тўғрисида мутлақо қайғурмади.

Натижада мамлакатда саноат мутлақо вужудга келмади, ҳозирги замон тили билан айтганда ҳатто қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ҳам тикланмади. Мамлакатда иқтисодий муносабатлар характерини ўзгартириш, Аден билан мамлакатнинг ичкарисидаги жуда қолоқ районларнинг тараққиёти ўртасидаги кескин фарқни йўқотиш жуда зарур. Биз аграр ислоҳотни янада охирига етказиш, ишлаб чиқаришни замонавийлаштириш, экин майдонларини кенгайтириш ниятидамиз шунингдек қишлоқларда кооперативлар тузиш учун бўлган ҳаракатни ҳар томонлама рағбатлантирамиз. Ана шундай ўзгаришларни амалга ошириб олсаккина мустамлака қарамлигидан батамом қутилишга имкон яратилади. Биз социалистик давлатларнинг ҳамда араб мамлакатларидаги прогрессив режимларга суянган ҳолда барча қийинчиликларни енга олишимизга қатъий ишонамиз.

Москвада ўтган Коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгаши империализм ва реакция кучларига қарши курашда муҳим роль ўйнади. Биз учун энг муҳими шу бўлдики, планета коммунистларининг бу йиғини Араб шарқи мамлакатларидаги миллий озодлик ҳаракатини империализмга қарши курашнинг ажралмас қисми деб ҳисоблади.

СССР жаҳон социалистик лагерининг авангарди ҳисобланади, КПСС эса, ғолиб социализмнинг байроқдоридир. Жаҳонда Совет Иттифоқини, унинг Коммунистик партиясини енгаоладиган ҳеч қандай куч йўқ. Тарихда биринчи марта социализмни бунёд этган совет халқининг жасорати ҳечқачон унутилмасдир. Биз СССРнинг жаҳон халқлари озодлиги учун қўшаётган буюк ҳиссасини ҳам бир дақиқа эсдан чиқармаймиз.

Улуғ совет халқига, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига араб халқларининг ҳаққоний курашини астойдил қўллаб-қувватлаб келаётганлиги учун самимий ташаккуримизни йўллаймиз.

(АПН).

БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Халқ ҳокимияти йилларида Софияда ўнлаб замонавий турар-жой бинолари қад кўтарди. Биргина 1969 йилнинг ўзида София аҳолиси ўн минг янги уйларга кўчиб ўтди. Суратда: Софиядаги янги уй-жой кварталн.

БТА—АПН фотоси.

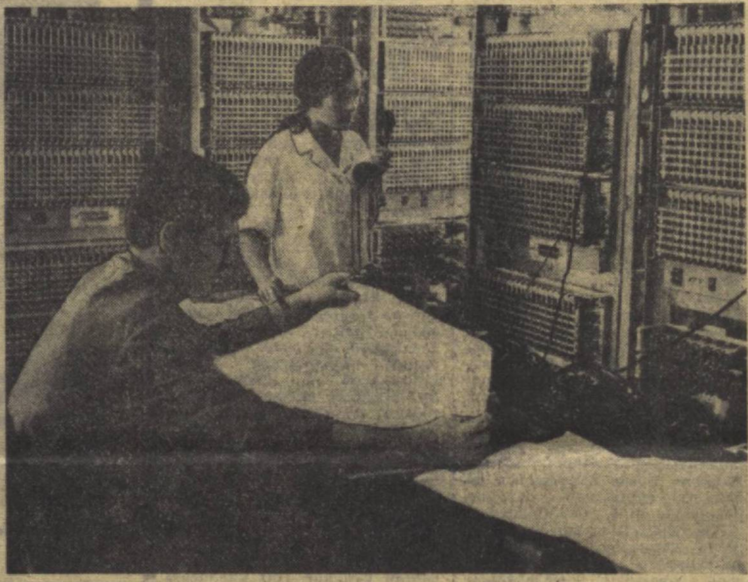

Софиядаги камқувват электр энергияси билан ишлайдиган завод 1949 йилда телефон аппаратлари ишлаб чиқарувчи майда-майда устахоналар асосида ташкил этилганди. Энди эса бу корхона техника тараққиётининг энг сўнгги ютуқлари билан жиҳозланган. Унинг маҳсулотлари Болгария Халқ хўжалиги эҳтиёжларинигина эмас, балки жаҳоннинг жуда кўп мамлакатлари, жумладан Совет Иттифоқи эҳтиёжларини ҳам қондирмоқда. Суратда: автомат телефон станциясини текширув пайти.

Н. Минев фотоси. (АПН).

ЧЕХОСЛОВАКИЯ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ПРАГА, 28 сентябрь. (ТАСС). ЧТК агентлиги хабар беради: Чехословакия федерацияси тўғрисидаги биринчи конституцион қонуннинг 61-моддаси биринчи банди асосида 1969 йил 27 сентябрда қабул қилинган қарорга мувофиқ ЧССР Президенти Л. Свобода Чехословакия Социалистик Республикасининг янги ҳукуматини қуйидаги составда тайинлади:

Олдржих Черник, ҳукумат раиси; Йозеф Кемпний, ҳукумат раисининг ўринбосари; Петер Цолотка, ҳукумат раисининг ўринбосари; Франтишек Гамоуз, ҳукумат раисининг ўринбосари ва ташқи савдо министри; Вацлав Гула, ҳукумат раисининг ўринбосари ва планлаштириш министри; Милослав Грушкович, ҳукумат раисининг ўринбосари ва техника ҳамда капитал қурилиш комитетининг раиси — министр; Карол Лацо, ҳукумат раисининг ўринбосари; Ян Марко, ташқи ишлар министри; Генерал полковник Мартин ДЗУР, миллий мудофаа министри; Ян Пельнарж, ички ишлар министри; Рудольф Рогличек, молия министри; Михал Штанцель, меҳнат ва социал ишлар министри; Игнац Рендек, министр, нарх-наво комитети раиси; Йозеф Крейчи, министр, саноат комитети раиси; Коломан Бодя, министр — қишлоқ хўжалик ва озиқ-овқат комитети раиси; Ярослав Книжка, министр — транспорт комитети раиси; Карел Гофман, министр — почта ва телекоммуникациялар комитети раиси; Богуслав Кучера, министр; Ян Паули, министр, Генерал-лейтенант Вацлав Дворжак, миллий мудофаа министрлигининг Давлат секретари; полковник Ян Майер, ички ишлар министрлиги Давлат секретари; Андрей Барчак, ташқи савдо министрлиги давлат секретари; Власта Брабլцова, меҳнат ва социал ишлар министрлиги давлат секретари.

Ташқи ишлар министрлиги, планлаштириш министрлиги ва молия министрлигининг давлат секретарлари кейинчалик тайинланади.

ЭКРАН ЯНГИЛИКЛАРИ

Бу ҳафтада кино шинавандалар иккита бадиий ва иккита ҳужжатли фильмларни томоша қилишлари мумкин. «ДВОРЯНЛАР УЯСИ» номли бадиий картинани «Мосфильм» ижодкорлари ёзувчи И. С. Тургеневнинг шу номли романи асосида яратдилар.

— Мен «Дворянлар уяси» романини экранлаштиришни кўпдан бери орзу қилардим. Томошабинлар қандай фикр билдирадилар, бизга ҳозирча номаълум. Лекин ҳар қалай Лаврецкийни фильмга бош қаҳрамон қилиш билан янглишмаган бўлсак керак, деб ўйлайман, — дейди режиссёр Андрей Михалко-Кончаловский. Чунки, кўпгина воқеаларнинг ечилиши унинг онги, тушунчаси ва хатти-ҳаракатлари билан боғлиқдир. Бу ролни ўйнашни артист Леонид Кулагин моҳирлик билан бажарди.

Иккинчи бадиий фильм «ТАРИЭЛ ГОЛУА» деб аталади. «Грузияфильм»да суратга олинган бу картинага Леван Мамаладзе режиссёрлик қилган. Фильм воқеалари XX асрнинг бошларида содир бўлган. Бутунроссия бўйлаб кезиб юрган революцион оқим Грузиянинг Мингрелия номли кичик тоғлиқ қишлоғига ҳам етади. Коранда деҳқонлар хўжайинлари князь Давиддан олинаётган солиқ бир оз камайтирилишини талаб қиладилар. Бироқ князга деҳқонларни бу «қилиғи» ёқмайди ва уларга ён беришдан бош тортади. Истаклари қондирилмаган деҳқонлар эса князь Давид ерларини тарк этадилар. Фильм ижодкорлари ўз картиналарида деҳқонлар онгида бундай келишмовчиликлар фақат қўзғолон йўли билан ҳал қилиниши мумкин деган ғояни пайдо бўлишини асослаб берадилар.

Ҳужжатли фильмлар Марказий студиясида Германия Демократик Республикасининг 20 йиллигига бағишлаб ишланган картина «ЎРТОҚ БЕРЛИН» деб аталади. Томошабинлар бу фильм орқали ғарбий ва шарқий Берлиндаги ҳозирги ҳаётнинг бир-биридан фарқи, шаҳарнинг ўтмиши билан атрофлича танишадилар.

«ПАРВОЗ» номли иккинчи ҳужжатли фильм машҳур совет авиаконструктори А. Н. Туполевнинг ҳаёти йўли ва ижодига бағишлангандир.

СУРАТЛАРДА: «Дворянлар уяси» ва «Тариэл Голуа» фильмларидан кадрлар.

МИНИАТЮРАЛАР

МАГОМЕТ ХУБИЕВ.
(Қорачой-Черкасс АССР).

ЁЗУВЧИ ВА ХАРИДОР

Ёзувчилар кенгашида Салоҳни ўқувчилари ўз виждони олдидаги масъулиятсизлиги учун танқид қилишди.

— Уни бекорга койияпсизлар,— деб унинг ёнини олди Алан. — унинг китобидан ҳукуматга зарар кўраётгани йўқ. Реализация қилиш нуқтаи назаридан қараганда Салоҳ биринчи ўринни эгаллайди.

— Бўлмаган гап!

— Нимага бўлмаган гап бўлар экан? Китобининг бутун тиражини ўзи сотиб олади-да уруғ-аймоғи, ошна-оғайниси ва таниш-билишларига тортиқ қилиб улашиб юради.

СЕМИЗЛИК ВА МАНМАНЛИК

Гап эркакларнинг ташқи қиёфаси устида борарди. Улардан баъзилари ихчам, келишган бўлади, айримлари эса юқорироқ лавозимга кўтарилгандан кейин тезда қорин қўйиб семириб кетади. Баъзилари лавозими пасайтирилса Мирзақулга ўхшаб ёғоч от бўлиб қолади. Мирзақулнинг илгари одамларни назар-писанд қилмаслиги, ҳозир эса озиб кетганлиги ҳаммага маълум.

— Бошқа томони мени ажаблантиради. — деди Алан.

— Нимаси?

— Манманлик ҳам уни оздириб юборди.

БИР-БИРИНИ ТУШУНИШ

Канда ишга қовоқ-тумшуғи осилган ҳолда келиб, заҳарини Аланга сочди:

Бир гапни сенга бир неча бор айтаман, лекин сира тушунмайсан. Эшак ҳам бунинг маъносига аллақачон тушуниб олган бўларди.

— Бу ерда ҳайрон бўладиган ери йўқ, — деди Алан, — ҳамжинслар бир-бирларини жуда яхши англашади.

ИНСТИТУТДАН КЕЙИН

Жампог институтни тамомлагандан сўнг овулга келди. Ёш агрономга ҳар томонлама ғамхўрлик кўрсатилди, бироқ хўжаликка сариқ чақача ҳам нафи тегмади. У билан суҳбатлашишди, нималар қилиш кераклигини тушунтиришди, фойда бермади. У ҳамма ишни ҳеч кимса билан ҳисоблашмай ўзи хоҳлаганича қилаверди. «Қимматли кўрсатма»ларини барча бажараверса колхоз олға томон қадам ташлайверишига унинг ишончи комил эди.

— Нега шунақа қилади? — дейишарди овулдагилар. Эҳтимол ўқишининг мазаси бўлмагандир, ёки тегишли маълумот ололмагандир-а?

— Тегишли маълумоти бор.— деб хулоса чиқарди Алан. Тегишли маълумот эгасининг калласи йўқ, холос.

АЛАННИНГ ДЎСТЛАРИДАН БИРИ

Хажос бошлиқ бўлганидан кейин эски оғайниларини танимас бўлиб қолганини Аланга гапириб беришди, лекин Алан бунга ишонмади.

Алан бир куни Хажосни йўлда учратиб, иш тўғрисида шунчаки савол билан мурожаат қилди.

Хажос Аланга ер остидан қараб деди:

— Агар менга иш билан мурожаат қилмоқчи бўлсанг, мен билан қаерда гаплашиш зарурлигини билиб олгин... Менинг ҳам кабинетим бор!

— Яхшиси калланг бўлсин,— дея Алан жўнаб қолди.

ПРОКАТГА

— Прокатга нима олсамикин: мотоцикл ёки «Москвич»ми ёки... деб панжа санарди текинхўр Чора.

— Агар мумкин бўлса прокатга бироз бўлса-да, ор-номус, олсанг бўларди, — дея маслаҳат берди Алан.

АДАБИЙ ЎҒРИ

Бийберт аллақачонлардан бери илмий иш ёзмоқчи, лекин нима ҳақда ёзиш ва нимадан бошлаш кераклигини билмасди.

Алан бир куни ундан ишларининг қай ҳолда кетаётганини сўраб қолди.

— Э, ҳозир яхши!

— Нима, ҳақиқатга дуч келдингми?

— Йўқ, китобга. Унинг автори, Бекпўлат бўлса керак. Китобда менинг фикрларим шундай яхши баён этилган-ки, нималар ҳақида ёзишим кераклигини билдим олдим.

— Бекпўлатни шунчалар эпчил адабий ўғри деб ҳеч ким хаёлига ҳам келтирмаган эди. У сенинг хаёлингга келмаган фикрларни ўн йил илгари ўғирлаган экан-да, — деди Алан қатъий.

СОЛАГАЙНИНГ ХАТОЛАРИ

Маҳаллий комитет раиси Солагай ҳар сафарги ҳисобот йиғилишида ўз хатоларини яхши билажаклигини, келгусида эса йўл қўйган камчиликларини ҳисобга олажаклигини гапираверарди.

— Солагай пенсияга чиқаётганда ҳам ана шуларни такрорласа керак, — деди Алан.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РАДИО БУГУН

БИ[illegible]ИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Куйлар, 9.30 — Фортепьяно ва [illegible]ркестр учун концерт, 10.10 — «[illegible]м фонтанлари» симфоник поэм[illegible]. 10.30 — Ўрта Осиё республикала[illegible] халқларининг куйлари, 11.[illegible] — «Фан оламн кўзгуси», 11.30 — Хор асарлар, 13.30 — Эстрада [illegible]нцерти, 15.15 — «Замондошлар» [illegible]), 15.30 — М. Горький. «Ахл[illegible] кушандаси», 16.10 — М. Дадабо[illegible] куйлайди, 16.50 — «Правда» [illegible]зетасининг обзори, 18.00 — «Пах[illegible]орлар ленинча вахтада», 18.1[illegible] куйлари, 19.20 — Қўшиқ[illegible] Экран — «Ёшлик» радиостанция[illegible] 20.00 — Концерт (ёш ижрочилар[illegible] 20.30 — Халқаро мавзуларда [illegible] 21.00 [illegible] 21.10 — Концерт (пахтакор[illegible] учун), 22.20 — Лирик қўшиқ[illegible] 22.40 — «Ҳаёт мактаби», 23.15 Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.35 — Телеянгиликлар, 18.50 — Кичкинтойларга — эртаклар, 19.20 — Ўзбекистон комсомоли («Ёшлик» студияси), 20.00 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05 — Телеянгиликлар, 20.20 — Қилич ва қалқон (бадиий фильмнинг иккинчи серияси), 21.50 — Колхозчилар съезди олдидан. Пахтакорлар меҳнат вахтасида, 22.20 — Абу Али ибн Сино (телевизион театр, Иккинчи премьера).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Рус тилида: 18.00 — Ўқитувчи экрани, 18.20 — География, 19.00 — Телевизион лекцияларни қандай тинглаш, кўриш ва конспектлаштириш керак.

19.30 — Тошкентнинг янги турар-жой массивлари (қурувчилар учун).

19.55 дан — Москва кўрсатади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/IX да Шоҳ Эдип, 1/X да Бой ила хизматчи.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Венгер ва Совет цирки усталари гастролларининг сўнгги кунлари.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Дворянлар уяси — «ЧАЙКА», «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, кеч 6 ва 8 да).

Тариэл Голуа — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 12, 2, 4 ва кеч 6 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10, кундуз 2, 4 ва кеч 9-45 минутда).

Ўтган кунлар — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да). НАВОИЙ номли (эрталаб 11-20, кундуз 2-40 ва 4-20 минутда).

Бурган — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 9-40, кеч 7-40 ва 9-30 минутда). Бой ила хизматчи (кундуз 1-40 минут ва кеч 6 да, ўзбек тилида).

Ёғоч санамлар сири — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Асосий гувоҳ — «СХУТНИК» (тоқ соатларда).

Кичик ҳикоя учун сюжет — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5, кеч 6-45, 8-30 минут ва 10 да).

Сингилгинам Керри — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6, 8 ва 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА
(кеч соат 8 ва 10 да)

Дворянлар уяси — «ФЕСТИВАЛЬ».

Бурган — «ХИВА».

«Главташкентстрой» 1-КРУПНОПАНЕЛЬЖИЛСТРОЙ ТРЕСТИГА бетончилар, дурадгорлар, монтажчилар, электр пайвандчилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Муқимий кўчаси, 15-уй, кадрлар бўлими (4, 9, 11, 15-трамвайлар, 32, 34-автобуслар, 6, 11-троллейбусларнинг «Қатортол кўчаси» бекати).

«УЗГЛАВХИМСНАБСБИТ» РЕСПУБЛИКА БАЗАСИГА юкчилар (ишбайга), радиотехника буюмлари бўлими инженери, машинистка, экспедитор, ёрдамчи ишчилар, омбор мудирлари, машина-ҳисоб станцияси операторлари, бухгалтер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 102, Сергели район (58-автобуснинг «Химбаза» бекати).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216, Халқаро ҳаёт — 337604, Коммунистик тарбия — 331455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604, Адабиёт ва санъат — 332036, 337221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347, Оммавий ишлар ва хатлар — 335679, 333553, Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро 3-31-42, Қарши 38—42 Наманган 21—88, Нукус — 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88 Урганч 34—55.